

ДОКЛАД

**ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО ПРЕЗ 2024 Г. НА ПЛАНА ЗА
ДЕЙСТВИЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2027 Г.
ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА
ДЪЛГОСРОЧНА ГРИЖА**

2025 г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

I.	Въведение.....	5
II.	Анализ на постигнатите резултати от изпълнението на мерките, заложи в Плана за действие за периода 2022-2027 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа.....	6
1.	Управление на процеса	6
1.1.	<i>Междуведомствена работна група за управление и координация на процеса на деинституционализация на грижата за възрастните хора и хората с увреждания</i>	<i>7</i>
1.2.	<i>Постоянна експертна работна група за подпомагане разработването и координацията на изпълнението на плановете за действие за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа.....</i>	<i>7</i>
2.	Изпълнение на основните групи мерки, заложи в Плана за действие за периода 2022-2027 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа.....	8
2.1.	<i>Мерки за осигуряване на подкрепа в домашна среда на лица с увреждания и възрастни хора, зависими от грижи</i>	<i>8</i>
2.2.	<i>Мерки за закриване на специализирани институции за лица с увреждания и създаване на качествени и достъпни социални и интегрирани здравно-социални услуги в общността. Реформиране на домовете за стари хора в съответствие със стандартите за качество на социалните услуги</i>	<i>12</i>
2.3.	<i>Мерки за повишаване на ефективността на системата за дългосрочна грижа ..</i>	<i>15</i>
2.4.	<i>Мерки за изграждане на необходимата инфраструктура за предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги за лица с увреждания и възрастни хора в надтрудоспособна възраст и/или в невъзможност за самообслужване</i>	<i>21</i>
III.	Приложение – изпълнение към 2024 г. на заложените мерки в Плана за действие за периода 2022-2027 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа (в табличен вид)	25

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ:

АЗ	Агенция по заетостта
АСП	Агенция за социално подпомагане
АКСУ	Агенция за качеството на социалните услуги
АХУ	Агенцията за хората с увреждания
БЧК	Български Червен кръст
ДПБ	Държавна психиатрична болница
ДСВ	Дирекция „Социално включване“
ДСХ	Дом за стари хора
ЕК	Европейска комисия
ЕСФ+	Европейски социален фонд+
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЗЛП	Закон за личната помощ
ЗСУ	Закон за социалните услуги
ИТИ	Интегрирано териториално развитие
КИТИ	Концепция за интегрирани териториални инвестиции
КН	Комитет за наблюдение
МРГ	Междуведомствена работна група
МЗ	Министерство на здравеопазването
ММС	Министерство на младежта и спорта
МС	Министерски съвет
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
МУ	Медицински университет
МФ	Министерство на финансите

НКСУ	Наредба за качеството на социалните услуги
НЗОК	Национална здравноосигурителна каса
НПВУ/ПВУ	Национален план за възстановяване и устойчивост
НПО	Неправителствена организация
НСОРБ	Национално сдружение на общините в Република България
НЦОЗА	Националният център по обществено здраве и анализи
ПЕРГ	Постоянната експертна работна група
ПРР	Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027
ПРЧР	Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027
РЗИ	Регионална здравна инспекция
УО	Управляващ орган
ФМ на ЕИП	Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство

I. Въведение

Настоящият доклад има за цел да отрази изпълнението на Плана за действие за периода 2022-2027 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа, както и да представи напредъка на процеса на деинституционализация на грижата за хората с увреждания и възрастните хора в България за периода 01.01 – 31.12.2024 г. Докладът обобщава постигнатите резултати в изпълнението на дейностите по заложените мерки в Плана, натрупания опит и предприетите инициативи. Също така, докладът анализира организирането и управлението на процеса по изпълнението на Плана, както и взаимодействието и координацията между участниците в него. Докладът е разделен на три части – въведение (уводна част), анализ на постигнатите резултати, както и приложение в табличен вид с информация за изпълнението през 2024 г. на заложените мерки в Плана. Планът за действие за периода 2022-2027 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа е ключов документ, който очертава мерките и дейностите през втория етап от изпълнението на процеса на деинституционализация на грижата за лицата с увреждания и възрастните хора, за подобряване на механизмите за предоставяне на социални услуги и подкрепата за хората и повишаване на ефективността на системата за дългосрочна грижа. По-голямата част от дейностите, заложи в Плана, са стартирали своето изпълнение.

В унисон с Националната стратегия за дългосрочна грижа приоритет на новия план е развитието на мрежа от качествени и достъпни социални и интегрирани здравно-социални услуги в домашна среда и в общността. Ключовите мерки, предвидени за реализация по плана, са насочени към: осигуряване на подкрепа в домашна среда на лица с увреждания и възрастни хора, зависими от грижа; развитие на качествени и достъпни социални и интегрирани здравно-социални услуги, закриване на 41 дома за хора с увреждания и реформиране на домовете за стари хора; повишаване на ефективността на системата за дългосрочна грижа; изграждане на необходимата инфраструктура за предоставяне на услугите. Новите услуги ще отговарят на принципите на деинституционализация на грижата за лицата с увреждания и възрастните хора при зачитане на техните права съобразно потребностите им. С оглед динамиката в развитието на новите технологии и изкуствения интелект за операционализиране и дигитализиране на процесите, включително в сектора на дългосрочната грижа, нов акцент в плана за действие е изпълнението на иновативни мерки за въвеждане на съвременните информационни и комуникационни технологии при предоставянето на услуги в домашна среда като телекеър. Предвижда се да бъдат пилотирани и нови подходи за подкрепа за независим живот на хората с увреждания от типа „организация на споделено живеене“ и „активна грижа“. По плана се предвижда: осигуряване на качествена грижа и подкрепа в нови услуги в общността за минимум 2 700 лица с психични разстройства, умствена изостаналост, физически увреждания, със сетивни нарушения и с деменция, които ще бъдат изведени от специализирани институции; създаване на нови услуги за резидентна и дневна грижа и подкрепа за над 8 300 лица с увреждания и възрастни хора в невъзможност за самообслужване; грижа и подкрепа в домашна среда и в общността, дистанционни услуги и асистентска подкрепа за над 50 000 лица с увреждания и възрастни хора в невъзможност за самообслужване. В 840 от вече съществуващите социални услуги, делегирани от държавата дейности, ще се подобри средата, включително и чрез мерки за осигуряване на енергийна ефективност.

В контекста на политиката в областта на дългосрочната грижа и през 2024 г. усилията на ангажираните институции са насочени към продължаване на реформата в областта на социалните услуги в съответствие със ЗСУ. Със ЗСУ за първи път се въведе планиране на национално ниво на социалните услуги, финансирани от държавния

бюджет, чрез разработване на Национална карта на социалните услуги (Картата). По този начин държавата е поела ангажимент за създаване на пълна мрежа от социални услуги в цялата страна в дългосрочен план. През 2024 г. (с Решение № 574 от 08.08.2024 г.) МС прие Националната карта на социалните услуги. Националното планиране е от особено значение, тъй като то е основанието за определяне на пакета от социални услуги на ниво община и област, за които следва да се осигури финансиране от държавния бюджет. Приемането от МС и влизането в сила на Картата създаде възможност да се балансират съществуващите значителни териториални различия и диспропорции в разпределението на социалните услуги в съответствие с потребностите на населението и неговата структура. Чрез Картата в центъра на процеса на планиране се поставят реалните нужди на населението, като водеща е ролята на общините за осигуряване на минимален пакет от услуги на областно и общинско ниво, което ще допринесе за подобряване на ефективността на предоставяните социални услуги за уязвимите групи и ще подпомогне тяхното социално включване. Планирането на социалните услуги на национално ниво чрез Националната карта цели да осигури равен достъп до социални услуги на територията на цялата страна. В Картата са включени всички социални и интегрирани здравно-социални услуги на общинско и областно ниво, за които се осигурява изцяло или частично финансиране от държавния бюджет, както и максималният брой потребители на тези услуги. Всички социални услуги, включени в Картата, са услуги, които съответстват на приоритетите на държавната политика в областта на социалните услуги. Картата се базира на извършените от общините анализи относно потребностите от социални услуги на общинско и областно ниво, които се финансират изцяло или частично от държавния бюджет и на разработените на тяхна основа предложения за планирането на социалните услуги на общинско и областно ниво. Въз основа на анализите и предложенията на общините АСП извърши анализ на потребностите на национално ниво от социални услуги, които се финансират изцяло или частично от държавния бюджет, и разработи предложение за Национална карта на социалните услуги.

Изпълнението на Плана е обвързано с конкретни мерки и дейности от ПВУ. Финансирането на Плана се реализира както от държавния бюджет, така и със средства от ЕФРР, ЕСФ+ и чрез ПВУ. За всички създадени услуги в рамките на реформата е предвидено да се осигури устойчивост от държавния бюджет след приключване на проектното финансиране. Спрямо 2022 г. средствата, осигурени от държавния бюджет за финансиране на социалните услуги са нараснали значително (с 69,2%) или с 369 млн. лв. към 2024 г. (за 2022 г. те са били 533,67 млн. лв., за 2023 г. – 644,78 млн. лв., а за 2024 г. – 902,67 млн. лв.).

II. Анализ на постигнатите резултати от изпълнението на мерките, заложи в Плана за действие за периода 2022-2027 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа

1. Управление на процеса

Процесът на управление, наблюдение и докладване на изпълнението на План за действие за периода 2022-2027 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа се осъществява чрез МРГ за управление и координация на процеса на деинституционализация на грижата за възрастните хора и хората с увреждания и ПЕРГ за подпомагане разработването и координацията на изпълнението на планове за действие за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа чиято цел е да подпомага дейността на МРГ.

1.1. Междуведомствена работна група за управление и координация на процеса на деинституционализация на грижата за възрастните хора и хората с увреждания

МРГ е създадена със Заповед № Р-22/08.02.2018 г. на министър-председателя на Република България с цел по-добра координация на дейностите на ангажираните институции. МРГ се председателства от министъра на труда и социалната политика. Като членове участват министрите на здравеопазването, на регионалното развитие и благоустройството, на финансите, изпълнителният директор на АСП и изпълнителният директор на НСОРБ. За резервни членове са определени ресорни заместник-министри на посочените министерства, както и заместник-изпълнителни директори на АСП и на НСОРБ. Секретар на групата е ресорният заместник-министър на труда и социалната политика. Организационно-техническото обслужване на МРГ се осигурява от МТСП чрез ДСВ. Съставът на МРГ, определен със Заповед № Р-22/08.02.2018 г., е изменен със Заповеди № Р-180/06.11.2018 г., № Р-165/23.12.2019 г., № Р-125/01.09.2020 г., № Р-8/15.01.2021 г., № Р-96/15.06.2021 г., № Р-167/13.10.2021 г., № Р-15/01.02.2022 г., № Р-185/25.08.2022 г., № Р-134/01.08.2023 г., № Р-236/08.12.2023 г., № Р-14/22.01.2024 г., № Р-102/28.05.2024 г. и № Р-97/30.04.2025 г. Със Заповед № Р-131/17.10.2019 г. е разширен обхватът на дейността на създадената към МРГ Постоянна експертна работна група за подпомагане координацията на изпълнението на Плана, като ѝ е възложена задача за разработване и координация и на последващите планове за действие за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа, а не само за подпомагане координацията на изпълнението на Плана за действие за периода 2018-2021 г.

През 2024 г. МРГ за управление и координация на процеса на деинституционализация на грижата за възрастните хора и хората с увреждания е провела едно заседание (на 25.06.2024 г.), на което са разгледани и утвърдени Докладът за изпълнението през 2023 г. на Плана за действие за периода 2022-2027 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа и Докладът за изпълнението на Препоръката на Съвета относно достъпа до финансово приемливи висококачествени дългосрочни грижи (2022/С 476/01). В изготвянето на двата доклада са участвали представители на всички институции, представени в МРГ, както и други институции и организации, членуващи в ПЕРГ. Докладът за изпълнението през 2023 г. на Плана за действие за периода 2022-2027 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа отразява изпълнението на Плана за действие и представя напредъка на процеса на деинституционализация на грижата за хората с увреждания и възрастните хора в България за периода 01.01.2023 г. – 31.12.2023 г. Този доклад обобщава подробно и последователно постигнатите резултати в изпълнението на дейностите и предприетите инициативи по заложените мерки в Плана, анализира организирането и управлението на процеса по изпълнението на Плана, както и взаимодействието и координацията между участниците в него. Докладът за изпълнението на Препоръката на Съвета следва насоките и структурата за докладване на ЕК, изпратени до държавите членки, които имат ангажимент да докладват на Комисията в срок до 18 месеца от приемането на Препоръката за набора от мерки, които са предприели или планират да предприемат за изпълнението ѝ, като се основават на съществуващите национални стратегии или планове. И двата документа представят сходна информация, но касаят различни времеви периоди. Докладите са утвърдени единодушно от участниците в заседанието.

1.2. Постоянна експертна работна група за подпомагане разработването и координацията на изпълнението на плановете за действие за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа

Поименният състав и задачите на ПЕРГ са определени със Заповед № РД-02-72/31.05.2024 г. на министъра на труда и социалната политика в качеството му на председател на МРГ. ПЕРГ се председателства от ресорния заместник-министър на труда и социалната политика, а членове са представители на министерствата на труда и социалната политика, на здравеопазването, на регионалното развитие и благоустройството, на финансите, на администрацията на МС, на АСП, на АКСУ, на АХУ, на НСОРБ и на НПО, които имат и определени съответни заместници. Организационно-техническото обслужване на ПЕРГ се осъществява от МТСП.

Задачите на ПЕРГ са да подпомага разработването на проектите на плановете за действие за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа, да осигурява координацията между държавните институции и други организации, ангажирани с дейности от плановете за действие за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа и да подпомага държавните институции и други ангажирани участници в процеса на деинституционализация на грижата за възрастните хора и хората с увреждания. Прегледът на изпълнението също е от компетенциите на ПЕРГ, което включва и разработване и представяне на ежегодни доклади. Тя следва да разработва и предложения до МРГ за разрешаване на идентифицирани проблеми в процеса на деинституционализация. Постоянната група изпълнява и допълнителна функция за наблюдение на изпълнението на дейностите от плановете за действие за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа и мониторинг на изпълнението на процеса на деинституционализация на грижата за хората с увреждания и възрастните хора.

През 2024 г. ПЕРГ е провела едно заседание на 07.06.2024 г., на което са разгледани и одобрени проектите на Доклад за изпълнението през 2023 г. на Плана за действие за периода 2022-2027 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа и Доклад за изпълнението на Препоръката на Съвета относно достъпа до финансово приемливи висококачествени дългосрочни грижи (2022/С 476/01).

2. Изпълнение на основните групи мерки, заложи в Плана за действие за периода 2022-2027 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа

2.1. Мерки за осигуряване на подкрепа в домашна среда на лица с увреждания и възрастни хора, зависими от грижи

Приоритет в тази група мерки е предоставянето на социални услуги и интегрирани здравно-социални услуги, които да подкрепят лицата за водене на относително самостоятелен начин на живот в тяхната домашна среда, както и пилотиране на услуги, насърчаващи мобилизирането на ресурсите от общността. Основните цели на този процес са насочени предимно към осигуряване на подкрепа в домашна среда за лицата с увреждания и възрастните хора в невъзможност за самообслужване, включително и в по-отдалечени райони на страната, в които достъпът до основни услуги е по-ограничен.

Социална услуга Асистентска подкрепа по реда на ЗСУ

Асистентската подкрепа е специализирана социална услуга, която включва подкрепа от асистент за самообслужване, движение и придвижване, промяна и поддържане на позицията на тялото, изпълнение на ежедневни и домакински дейности и комуникация. Асистентската подкрепа не се ограничава до подкрепа на лицата само в домашната им среда. Тя се предоставя и извън нея. Асистентската подкрепа по реда на ЗСУ се предоставя за лица в надтрудоспособна възраст в невъзможност за самообслужване, които нямат определена по съответния ред степен на намалена работоспособност, както и за деца с трайни увреждания и пълнолетни лица с трайни

увреждания с определена чужда помощ, които не ползват асистентска подкрепа, помощ за осигуряване на асистентска подкрепа или за които не се получава помощ за грижа в домашна среда по реда на друг закон. Насочването за ползване на асистентска подкрепа, която се финансира от държавния и общинския бюджет, се извършва само от общината, която предоставя услугата. Общината организира предоставянето на асистентската подкрепа по начин, който да позволи комплексно предоставяне на различните видове социални услуги в домашна среда. Контролът на дейността на асистентите и на отчитането на предоставената асистентска подкрепа се осъществява от общината, когато услугата се финансира от държавния и общинския бюджет. Услугите в домашна среда допринасят за превенция на институционализацията.

Асистентска подкрепа по реда на ЗСУ с финансиране от държавния бюджет се предоставя от общините от 2021 г. и продължава без прекъсване и към момента. С Решение № 346 на МС от 2023 г. за приемане на стандарти за делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели през 2024 г., изменено и допълнено с Решение № 847 на МС от 2023 г. и Решение № 213 на МС от 2024 г. е определен стандарт за финансиране на социалната услуга Асистентска подкрепа, като делегирана от държавата дейност в размер на 7 016 лв. за 1 субсидиран потребител за 1 година. Спрямо 2023 г. стандартът за услугата през 2024 г. е увеличен значително – с 1 481 лв. (26,5%). Натуралният показател за социалната услуга Асистентска подкрепа като делегирана от държавата дейност за 2024 г. продължава да е 21 710 субсидирани потребители.

През 2024 г. социалната услуга се предоставя, както през предходната година, от 263 общини. По данни на АСП заетостта на услугата в края на годината е 18 769 потребители, а осигурените със закона за държавния бюджет за 2024 г. средства са в размер на 152 731 304 лв.

Здравно-социални услуги по операция „Грижа в дома“ по ПРЧР 2021-2027

По операция BG05SFPR002-2.001 „Грижа в дома“ по ПРЧР 2021-2027 г. бенефициенти са общините в Република България. И през 2024 г. по операцията продължи да се предоставя изграденият модел за грижи за възрастни хора и лица с увреждания, включително с хронични заболявания и трайни увреждания, чрез осигурени почасови мобилни интегрирани здравно-социални услуги в домовете на потребителите. Създадени са условия за независим и достоен живот на възрастните хора и хората с увреждания посредством предоставянето на качествени, достъпни и устойчиви услуги за дългосрочна грижа според индивидуалните им потребности при постигне на по-добър баланс между качество на услугите и ефективното и ефикасното им предоставяне. За служителите, които предоставят услугите, са създадени възможности за организирани обучения и супервизия, както и за осигуряване на транспорт до домовете на ползвателите на услугите.

По време на заседанието на КН на ПРЧР 2021-2027, проведено през май 2024 г., са одобрени допълнителни средства в размер на 48 млн. лв., които да гарантират предоставянето на услугите по операцията до стартиране реализирането на новата надграждаща операция „Иновативни здравно-социални услуги“. Сключените договори с общините по операция „Грижа в дома“ са 229 на обща стойност 250 797 172 лв. Обхванати са 47 015 лица с увреждания и възрастни в невъзможност за самообслужване.

С оглед приключване на проектите на общините по процедура „Грижа в дома“ по ПРЧР 2021-2027 в МТСП през м. февруари 2024 г. със Заповед № РД-02-21/12.02.2024 г. се сформира Съвет – експертно консултативно звено към министъра на труда и социалната политика, в който участваха представители на специализираните дирекции в МТСП, на АСП, на общини и НСОРБ. Част от целите на експертното звено бяха свързани с оценка на условията за осигуряване на устойчивост на услугите, предоставяни по

процедура „Грижа в дома“, както и оценка на необходимостта от програмирането на нова мярка за предоставяне на грижи в дома по ПРЧР. Съветът изготви формат за анализ на дейностите, на потребителите и на заетите лица по проектите на общините по процедура „Грижа в дома“ по ПРЧР. След получаване на анализите от общините е изготвен обобщен анализ, който е изпратен на членовете на Съвета и е обсъден на заседанието на Съвета на 02.07.2024 г. На заседанието е отчетена необходимостта да бъде програмирана нова процедура по ПРЧР за мултиплициране на модела за предоставяне на услуги от разстояние чрез телекеър в цялата страна, която да надгради процедура „Грижа в дома“.

На проведеното през м. ноември 2024 г. заседание на КН на ПРЧР 2021-2027 е одобрена новата надграждаща операция „Иновативни здравно – социални услуги“. Бенефициенти по нея са всичките 265 общини в Република България и районите на общини на Столична община, община Пловдив и община Варна. Бюджетът на мярката „Иновативни здравно-социални услуги“ е в размер на 150 млн. лв. Основната цел на операцията е да обезпечи предоставянето на услуги в домовете на самотно живеещите хора, които нямат определена чужда помощ, но разполагат с медицински документи, удостоверяващи невъзможността им за самообслужване за определен период от време, както и на самотно живеещи хора в надтрудоспособна възраст в невъзможност за самообслужване, които нямат определена степен на намалена работоспособност. Благодарение на дейностите по мярката се очаква да се подобрят условията на живот на над 15 000 участници в неравностойно положение. Дейностите включват предоставяне на почасови мобилни интегрирани здравно-социални услуги в домовете на нуждаещи се хора с увреждания и възрастни хора в невъзможност за самообслужване. Мярката е възможност за общините да развият и да предоставят и иновативни дистанционни услуги като телекеър, като при необходимост може да бъде закупено и специализирано оборудване. Новата операция е разработена и одобрена по ПРЧР 2021-2027, за да гарантира непрекъсваемост на грижите за възрастните хора и хората с увреждания по процедура „Грижа в дома“.

Почасови мобилни интегрирани здравно-социални услуги в домашна среда

Предоставянето от БЧК на интегрирани здравно-социални услуги в домашна среда продължи и през 2024 г. на територията на гр. София и гр. Варна, както и в Северозападна България в общините Враца, Оряхово, Криводол, Бяла Слатина, Видин, Белоградчик и Монтана. Над 600 потребители общо от тези 9 общини са получили редовни грижи от квалифицирани медицински сестри и домашни помощници. Услугите в гр. София са предоставяни на 11 потребители с финансовата подкрепа на Националния съвет на БЧК.

Комплексът за социални услуги „Център Домашни грижи“ на Областен съвет на БЧК – Варна продължи да работи и през 2024 г., като през м. септември 2024 г. е сключен нов договор с община Варна за 3-годишен период за продължаване на дейността като общинска. Комплексът предоставя 4 вида услуги – информиране и консултиране, застъпничество и посредничество, терапия и рехабилитация, асистентска подкрепа, при спазване на стандартите за качество съгласно НКСУ. Комплексът е с възможност за обслужване на 80 лица месечно. Услуги през 2024 г. са предоставяни общо на 92 лица.

През м. април 2024 г. приключи изпълнението на проект „Иновативни модели за грижи в общността за хора с хронични заболявания и трайни увреждания“, осъществен от БЧК съвместно с МЗ, МТСП и Норвежката асоциация на местните и регионални власти с подкрепата на ФМ на ЕИП 2014-2021 г. Благодарение на проекта е разширена мрежата от Центрове „Домашни грижи“ на БЧК за предоставяне на интегрирани здравно-социални грижи в дома от квалифицирани екипи от медицински сестри и домашни помощници. Освен 4-те Центъра, функциониращи в област Враца от 2012 г.,

през 2020 г. са създадени три нови Центъра – в общините Видин, Белоградчик и Монтана. За целия период на проекта са създадени 81 работни места за медицински сестри и домашни помощници, а редовни грижи в дома са получили повече от 1 200 души, голяма част от тях самотно живеещи в 34 малки и отдалечени населени места на територията на 7-те общини.

Сред основните успехи на проекта е въвеждането на услугите от разстояние чрез телекеър в Северозападна България като част от системата на интегрираните здравно-социални услуги в домашна среда. Посредством изградения за целта Контролно-комуникационен център в гр. Враца и използването на два типа персонални устройства, е осъществявано постоянно наблюдение на различни физиологични показатели на потребителите 24 часа, 7 дни в седмицата. Това допринесе за предотвратяване на множество рискови ситуации, навременна намеса и предотвратяване на усложнения, както и до подобряване на психосоциалния статус на възрастните хора. За периода януари – април 2024 г. от телекеър са се възползвали 450 потребители, а за целия период на проекта този брой е достигнал 950 души от всички 7 общини.

След приключване на проекта с Решение № 328/09.05.2024 г. на МС е приета Програма „Иновативен модел за грижи в общността за хора с хронични заболявания и трайни увреждания 2024“, а с Постановление №163/09.05.2024 г. на МС са одобрени допълнителни трансфери на 7-те общини за предоставяне на интегрирани здравно-социални услуги в домашна среда – мобилно и от разстояние чрез телекеър по Програмата. С предоставения финансов ресурс дейността на Центровете „Домашни грижи“ е продължена от страна на общинските администрации до края на 2024 г., като за целта БЧК е предоставил за ползване материална база и оборудване, закупени по проекта и предназначени за нуждите на Центровете „Домашни грижи“.

БЧК продължи да осъществява подкрепа за реализиране на дейностите по Програма „Иновативен модел за грижи в общността за хора с хронични заболявания и трайни увреждания 2024“ за потребители на интегрираните здравно-социални услуги от 7-те общини въз основа на Договор за възлагане от страна на община Враца. За периода май – декември 2024 г. от дейностите са обхванати 200 самотно живеещи възрастни хора с хронични заболявания и трайни увреждания.

Използването на новите технологии като част от системата за предоставяне на интегрирани здравно-социални услуги в домашна среда доведе до подобряване на достъпа до навременни и професионални грижи, включително за хора в отдалечени и трудно достъпни населени места с ограничен достъп до качествени медицински грижи и социална подкрепа. Предвид задълбочаващата се демографска криза в България и намаляващия човешки ресурс натрупаният опит и ноу-хау от БЧК в сферата на дългосрочните грижи, в частност и по отношение на интегрираните здравно-социални услуги в домашна среда – мобилно и от разстояние чрез телекеър, създават база за надграждане и възможности за развитие на иновативни услуги, които да доведат до задоволяване на нарастващите нужди на възрастните хора в страната от качествени грижи и подкрепа.

Механизъм Лична помощ по реда на ЗЛП

По реда на ЗЛП се предоставя лична помощ за хората с увреждания, регламентирана като механизъм за оказване на асистентска грижа. Тенденцията е за увеличаване на броя на ползвателите и на броя на асистентите. Хората с увреждания имат право да ползват лична помощ с определен брой часове, съгласно потребностите, определени в изготвена индивидуална оценка от дирекция „Социално подпомагане“ по настоящ адрес на лицето с увреждане. При установена потребност за включване в механизма лична помощ в заключението задължително се съдържа уточнение за

периода, за който личната помощ следва да бъде предоставяна, както и броя часове. В резултат на това се издава направление за предоставяне на помощта. Желанието за включване в механизма лична помощ се заявява до кмета на съответната община по настоящ адрес, на когото е определена ролята на доставчик на лична помощ. Когато лицето с увреждане не е посочило асистент, доставчикът на лична помощ може да му предложи асистент. В изпълнение на ЗЛП за 2024 г. на общините/районите на общини са преведени 891 339 277 лв. по механизма лична помощ и е осигурена подкрепа на 64 282 средномесечен брой ползватели, а броят на назначените асистенти е 76 147 лица.

В тази група мерки по мярка 2, дейност 4 „Осигуряване на подкрепа и обучения на семейства, които полагат грижи за зависими членове на семействата. Подпомагане на способностите за оказване на грижа в семейна среда чрез консултиране за възможностите за подкрепа, информиране за права и възможности и развитие на капацитет в оказването на грижа. Разработване на подходящи програми и модули за обучение на лицата, полагащи грижи за зависими членове на семейството, както и консултиране и насочване към заетост, т.е. подобряване на достъпа“, все още не е стартирало изпълнение. Дейността беше предложена да се реализира с финансиране в рамките на ПРЧР 2021-2027 по надграждащата операция „Иновативни здравно – социални услуги“, което не беше прието с оглед предвидените конкретни бенефициенти по процедурата.

2.2. Мерки за закриване на специализирани институции за лица с увреждания и създаване на качествени и достъпни социални и интегрирани здравно-социални услуги в общността. Реформиране на домовете за стари хора в съответствие със стандартите за качество на социалните услуги

В тази група мерки са включени дейности, които предвиждат до 2027 г. около 60% (или 41 специализирани институции) от съществуващите специализирани институции за хора с увреждания да бъдат закрити. Предвидено е създаване на нови социални услуги и интегрирани здравно-социални услуги в общността, в които лицата, които са настанени към момента в домовете за хора с увреждания, да продължат живота си с подходяща подкрепа, съгласно принципите за деинституционализация. Паралелно е предвидено изграждане на нови специализирани услуги, които осигуряват подкрепа за дневни занимания, застъпничество и посредничество, обучение в умения и развитие на трудови умения, с което се подпомага социалното включване в общността. По-голямата част от мерките и дейностите в тази група се финансират по линия на ПРЧР 2021-2027. и е предвидено да стартират през 2025 г. след напредване на процеса по изграждане на новата инфраструктура за социални услуги по НПВУ.

Създаване и предоставяне на нови социални и интегрирани здравно-социални услуги

Продължава да се наблюдава устойчиво увеличение на социалните услуги, финансирани със средства от държавния бюджет чрез бюджетите на общините, както и на ежегодно осигуряваните от държавния бюджет средства за тяхното предоставяне. Към м. декември 2024 г. общият брой на социалните услуги, в т.ч. за деца, финансирани от държавния бюджет е 1 879 с възможност за подкрепа на 65 088 потребители. От тях броят на социалните услуги в общността (услуги за дневна грижа, за терапия и рехабилитация, за резидентна грижа и други) за възрастни хора и хора с увреждания е 706 с 13 194 места. Както е посочено по-горе, Асистентска подкрепа по реда на ЗСУ с финансиране от държавния бюджет се предоставя от 263 общини за 21 710 потребители, в т.ч. деца и

пълнолетни лица и възрастни хора в невъзможност за самообслужване. Домовете за пълнолетни лица с увреждания и домовете за стари хора към този период са общо 150 с 9 993 места.

По данни на АСП през 2024 г. с финансиране от държавния бюджет в страната са функционирали:

- 265 социални услуги в общността за пълнолетни лица, предоставяни в дневни центрове и центрове за социална рехабилитация и интеграция, с 7 522 места и заетост 9 346 лица;

- 441 социални услуги за резидентна грижа за пълнолетни лица, предоставяни в защитени жилища, центрове за настаняване от семеен тип и други, с 5 671 места и заетост 5 108 лица.

През 2024 г. са създадени 25 нови социални услуги за пълнолетни лица в общността с 469 места, в т.ч. 7 услуги за дневна и почасова подкрепа на 230 лица с увреждания и 18 услуги за резидентна грижа с 239 места за настаняване на лица с увреждания. Седем от новите 25 социални услуги, създадени през 2024 г., са подкрепящи специализирани услуги за информиране и консултиране, застъпничество и посредничество, терапия и рехабилитация, обучение за придобиване на умения, подкрепа за придобиване на трудови умения и дневна грижа, предоставяни в дневни центрове за пълнолетни лица с увреждания и с тежки множествени увреждания и в центрове за социална рехабилитация и интеграция. Те са с възможност за подкрепа на 230 потребители. Същевременно са закрити 2 специализирани институции – два дома за пълнолетни лица с умствена изостаналост.

Извеждане на хората, настанени в специализирани институции

Дейността е стартирала и се изпълнява в рамките на проект BG05SFPR002-2.009-0001 „Нови възможности за достоен живот на хората с увреждания“ по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05SFPR002-2.009 „Продължаваща подкрепа за дългосрочна грижа“ с конкретен бенефициент Агенция за социално подпомагане и асоцииран партньор – МЗ. Операцията е насочена към продължаване на подкрепата на процеса по подготовката и извеждането на хората, настанени в домовете за пълнолетни лица с увреждания, определени за закриване в рамките на втория етап от процеса на деинституционализация на грижата за възрастните хора и хората с увреждания, както и осигуряване на адекватна на потребностите им подкрепа за ползване на подходящи социални услуги за резидентна грижа и подкрепящи услуги. Операцията е с бюджет от 12 млн. лв., а целта е да бъдат обхванати най-малко 3 200 лица от целевата група. От страна на МЗ, като асоцииран партньор на бенефициента, са предоставени контакти на представители от ДПБ за участие в състава на екипите за извършване на оценка на потребностите и изготвяне на индивидуален план за подкрепа и подготовка за извеждане на лицата с увреждания и последващо настаняване в подходящо място за живот в общността.

Реформиране на всички съществуващи ДСХ

Съгласно разпоредбите на ЗСУ всички ДСХ следва да се реформират в съответствие със стандартите за качество на резидентната грижа за възрастни хора в надтрудоспособна възраст, определени в НКСУ. През 2024 г. продължи процесът по подготовка за реформиране на действащите 82 ДСХ, финансирани от държавния бюджет, съобразно приетите от общините планове. Извършена е оценка на почти всички проектни предложения на общините по подкомпонент 1.2. на проект ПЗ9 „Модернизиране на дългосрочната грижа“ по НПВУ. По процедурата са подадени 81 предложения за изпълнение на инвестиции за реформиране на домове за стари хора (от

седемдесет и три общини – допустими конкретни бенефициенти). Към 31.12.2024 г. по процедурата, която е на стойност 376 млн. лв., са одобрени 79 проектни предложения (от подадени 81) и оценката по процедурата е приключила. Броят на сключените договори е 79 договора, като остава единствено сключването на 2 договора със Столична община (Овча купел и Горна баня), като забавянето е от страна на общината, тъй като все още се очаква представянето на разрешителни за строеж. За всички останали общини-крайни получатели на средства е налице реалната възможност да изпълнят техните инвестиции в срок до 30.06.2026 г.

През 2024 г. АКСУ е осъществила 17 проверки в ДСХ в хода, на които е установявано и изпълнението на плановете за реформиране, както и дали от доставчика са предприети действия по осигуряване на обучения и супервизия на служителите.

Осигуряване на подкрепа за лицата с увреждания за придобиване на трудови навици и практики и подкрепа за създаване на умения за участие в заетост

По отношение на изпълнението на тази мярка на УО на ПРЧР 2021-2027 е предложена нова операция „Осигуряване на подкрепа за лицата с увреждания за придобиване на трудови навици и практики и подкрепа за създаване на умения за участие в заетост“, която да се изпълнява от общини, доставчици на социални услуги и НПО с подкрепа на АЗ, в партньорство с работодатели и АСП. Целта на операцията е да се подкрепи реализацията на пазара на труда на лица с увреждания, включително чрез осигуряване на подкрепена заетост и защитена заетост, както и обучение в реална работна среда чрез менторство и наставничество. Предложените дейности включват развитие на модел за подкрепа на лицата с увреждания за придобиване на трудови умения, включително разработване на инструментариум за наблюдение и оценка на напредъка в процеса и разработване на програми за развитие на трудови умения в мобилни условия и модели за взаимодействие и партньорство със социални предприятия и стопански субекти. По този начин ще се насърчи прехода от услуга към ангажиране в реални работни условия.

На настоящия етап в рамките на ПРЧР не е предвидено стартирането на самостоятелна операция към заложената мярка „Осигуряване на подкрепа за лицата с увреждания за придобиване на трудови навици и практики и подкрепа за създаване на умения за участие в заетост“. От друга страна по Приоритет 1 на ПРЧР в края на 2023 г. беше отворена за кандидатстване процедура „Устойчива заетост на хора в неравностойно положение“, чрез чието изпълнение ще бъдат осигурени нови работни места, менторство, адаптиране на работните места и транспорт от и до работното място на лица в неравностойно положение. Реалното изпълнение на дейностите стартира в края на 2024 г. Част от дейностите по процедурата отговарят на тези по посочената мярка по Плана за действие за периода 2022-2027 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа.

Във втората група мерки по мярка 2 не е стартирала дейност 8 „Реализиране на проекти от граждански организации и читалища на местно ниво, подпомагащи приемането на деинституционализацията и създаването на услугите за резидентна грижа за изведените от институцията хора. Използване на средствата на културата и изкуството, социалното взаимодействие и общностната работа за изграждане положителни обществени нагласи, подпомагащи процеса на деинституционализация. Реализиране на проекти за културни и спортни дейности в общините, в които са създадени новите услуги за резидентна грижа и подпомагане включването на изведените от институции хора с увреждания с цел подпомагане на тяхното адаптиране и интеграция в обществото чрез достъпа до култура, спорт и развлекателни дейности“. Причината за това е, че дейността е обвързана с изграждането на инфраструктурата по НПВУ, и

впоследствие със създаването на новите услуги за резидентна грижа за изведените от институциите хора по ПРЧР. Дейностите по НПВУ са стартирали, като все още са в ранен етап на изпълнение.

Както е посочено по-горе по дейностите 1-4 по мярка 4 „Осигуряване на подкрепа за лицата с увреждания за придобиване на трудови навици и практики и подкрепа за създаване на умения за участие в заетост“ на настоящия етап в рамките на ПРЧР не е предвидено стартирането на самостоятелна операция. Част от дейностите по мярката ще бъдат отчетени чрез операция „Устойчива заетост на хора в неравностойно положение“.

2.3. Мерки за повишаване на ефективността на системата за дългосрочна грижа

В тази група мерки ключови са дейностите за подпомагане на практическото прилагане на нормативната уредба, въведена с приемането на ЗСУ и подзаконовите нормативни актове към него, както и за подобряване на функционирането на системата на социалните услуги, подобряване на взаимодействието и повишаване на професионалния капацитет на работещите в системата на социалните услуги. Заложени са и мерки в посока подобряване на координацията между социалната и здравната системи с оглед постигането на практически резултати при предоставянето на качествени и достъпни интегрирани услуги за възрастни хора и хора с увреждания. Мерките целят да се насърчи и координацията между социалната и образователната система, тъй като осигуряването на професионалисти в сектора е невъзможно без тясното сътрудничество между тях. Акцент в групата мерки е поставен върху прилагането на НКСУ и адаптирането на социалните услуги към новите стандарти за качество, разработването и приемането на Националната карта на социалните услуги и новите стандарти за финансиране на социалните услуги.

Значителна част от усилията на национално ниво и към момента са насочени към изпълнението на конкретни мерки за подобряване на качеството на всички предоставяни социални услуги, както и подобряване на условията на труд, заплащане, професионална подготовка и умения на служителите, предоставящи социални услуги. Вече цялата подзаконова нормативна уредба към ЗСУ е приета, което гарантира практическото изпълнение на предвидените в закона мерки.

Методическа подкрепа относно прилагането на НКСУ

По отношение на дейността, свързана с методическата подкрепа относно прилагането на НКСУ в съответствие с нормативно определените си задължения по чл. 22, ал. 3, т. 4 от ЗСУ, АКСУ оказва подкрепа на доставчиците на социални услуги за спазване на нормативно определените стандарти и критерии за качество на социалните услуги. Оказването на методическата подкрепа се осъществява както по време на извършваните проверки на местата, на които се предоставят социални услуги, така и при изготвянето на отговори по отправени конкретни писмени запитвания, съдържащи методически насоки или изготвени методически насоки към издадените от изпълнителния директор на АКСУ задължителни предписания.

През 2024 г. АКСУ е оказала методическа подкрепа чрез даването на писмени методически насоки на 146 доставчика на социални услуги, което спрямо 2023 г. бележи ръст от 78% в броя на подпомаганите доставчици. Най-голям дял от тях (102) са изпратени на доставчици на социални услуги, финансирани от държавния бюджет. През 2024 г. от изпълнителния директор на АКСУ са издадени общо 59 задължителни предписания при извършени 52 проверки в социални услуги (25 услуги с държавно финансиране, 27 частно финансирани услуги) – увеличението на броя на предписанията

е с 84% спрямо 2023 г. Важно е да се отбележи, че всяко предписание през 2024 г. е придружено от методически насоки за подобряване на качеството на предоставяната услуга, което говори за усилията на АКСУ не само да санкционира, но и да подпомага социалните услуги в тяхното развитие. По запитвания, свързани с лицензионната дейност от граждани, НПО, институции и дружества, са изготвени експертни отговори. Оказана е методическа подкрепа по 585 (503 за 2023 г.) броя запитвания на горещия телефон (02/970 11 11), както и на място в центъра за административно обслужване на агенцията.

Разработване на Национална карта на социалните услуги (Картата)

Съществен компонент на мерките за повишаване на ефективността на системата за дългосрочна грижа е планирането на социалните услуги, финансирани от държавния бюджет на областно и общинско ниво чрез разработването на Националната карта на социалните услуги. Основната дейност по разработването на Картата беше осъществена през 2023 г. и приключи с нейното приемане през 2024 г.

Националната карта на социалните услуги е приета с решение на МС № 574 от 08.08.2024 г. Решението е обнародвано в ДВ, бр. 68 от 13.08.2024 г. Картата се базира на извършените от общините анализи относно потребностите от социални услуги на общинско и областно ниво, които се финансират от държавния бюджет и на разработените на тяхна основа предложения за планирането на социалните услуги на общинско и областно ниво. Те са обсъдени и съгласувани между кметовете на общини в съответната област с цел планиране от всяка община на потребностите ѝ от социални и интегрирани здравно-социални услуги на областно ниво. След разработване на предложенията за планирането в общината на социалните услуги на общинско и областно ниво кметовете проведоха представяне и обсъждане на анализите и предложенията и на общинско ниво. Предложенията на кметовете са одобрени от общинските съвети и заедно с анализите са изпратени на АСП.

Въз основа на анализите и предложенията на общините АСП извърши анализ на потребностите на национално ниво от социални услуги, които се финансират изцяло или частично от държавния бюджет, и разработи предложението за Национална карта на социалните услуги. С цел осигуряване на пълен набор от социални услуги, са взети предвид предложенията от всички общини в страната. От АСП са проведени обсъждания на общинско и областно ниво при максимално съобразяване със становищата на всички заинтересовани страни и със законодателството в областта на социалните услуги. В процеса участваха общинските и областните администрации, МЗ. Въз основа на тези консултации и визията за развитие на политиката в областта на социалните услуги, в Картата са включени всички необходими социални услуги за всяка община и област.

Съгласно разпоредбите на Закона за нормативните актове проектът на Решение на МС за приемане на Национална карта на социалните услуги е публикуван на интернет страницата на МТСП и на Портала за обществени консултации на Министерския съвет на 13.02.2024 г. със срок за получаване на предложения и становища от 30 дни.

Проектът на Решение на МС за приемане на Национална карта на социалните услуги е съгласуван в съответствие с разпоредбите на чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Тъй като Картата е заложена като ключов етап по НПВУ на 11.04.2024 г. пакетът от документи за внасяне за разглеждане в МС на Националната карта на социалните услуги е изпратен за съгласуване от службите на ЕК. На 24.07.2024 г. е получено по електронна поща одобрение за внасяне на проекта на Карта за одобрение от МС, което е извършено на 02.08.2024 г. Както е посочено по-горе, Картата е приета с решение на МС от 08.08.2024 г.

Стандарти за финансиране на социалните услуги по реда на чл. 45 от ЗСУ

Създаването на нови стандарти за финансиране на социалните услуги по реда на чл. 45 от ЗСУ кореспондира с разработването и приемането от МС на Националната карта на социалните услуги. Изпълнението на дейността стартира през 2024 г., предвид обвързаността му с приемането на Националната карта на социалните услуги. Със Заповед № РД01-2684/18.12.2024 г. на изпълнителния директор на АСП е създадена междуведомствена работна група за изготвяне на предложение за финансовите стандарти по новия ред. Дейността на групата продължава и през 2025 г.

Осигуряване на обучения, професионална квалификация и супервизия

През 2024 г. служители на АКСУ са участвали в 45 специализирани обучения по различни теми, свързани с пряката дейност на АКСУ. През м. декември 2024 г. АКСУ сключи договор за изпълнението на проект BG05SFPR002-2.010-0001-C01 „АКСУ – партньор за ефективно управление на социалните услуги“ по процедура „Повишаване ефективността на предоставяне на социални услуги и мониторирането им“, финансирана по ПРЧР 2021-2027 г. Периодът на изпълнение на проекта е 01.01.2025 г. – 31.12.2027 г. и в него са заложили обучения за всички 81 служители на Агенцията, както и обучения на служители на доставчици на социални услуги.

По Критериите за анализ на добри практики за високо качество и ефективност на социалните услуги, които са утвърдени от изпълнителния директор на АКСУ, през 2024 г. от страна на АКСУ са утвърдени 37 добри практики за високо качество и ефективност на социалните услуги. В гореспоменатия проект е заложена дейност, свързана с популяризиране на утвърдените добри практики при предоставянето на социални услуги.

Дейности за осигуряване на периодична супервизия на служителите в дирекции „Социално подпомагане“ и работещите в социалните услуги ще стартират в изпълнение на процедура BG05SFPR002-2.007 „Повишаване на капацитета на служителите на АСП във връзка с модернизирани системи за социална закрила – компонент 2“, която беше обявена за кандидатстване на 04.07.2024 г. с конкретен бенефициент АСП. Крайният срок за подаване на проектното предложение е до м. октомври 2024 г.

Насърчаване на взаимодействието между социалната и образователната системи с цел обезпечаване на професионални кадри

Работата на специалистите в социалната система е интензивна и изисква не само широки знания и познаване на нормативната уредба, но и личностни качества за ефективна подкрепа на уязвими групи. Те ежедневно се сблъскват с тежки житейски случаи, което поставя високи изисквания към тяхната мотивация и професионализъм. МТСП насърчава връзката между висшето образование и реализацията в сектора чрез инициативи и програми за развитие на млади кадри. Провежданата реформа със ЗСУ поставя акцент върху подобряване на трудовите условия и издигане на социалната работа като престижна професия. Законът гарантира правото на обучения, супервизия, наставничество за нови служители и възможности за доброволчество и стажове – мерки, насочени към професионалното развитие в сектора.

Агенцията за качеството на социалните услуги участва през м. март 2024 г., по покана на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, в научно-практическа конференция с международно участие на тема „Социалната работа в променящия се свят – образование, изследвания, политики и практики“, организирана от Българска асоциация за образование по социална работа. В проект BG05SFPR002-2.010-0001-C01 „АКСУ – партньор за ефективно управление на социалните услуги“ е заложена дейност,

свързана със задълбочаване на междуинституционалното взаимодействие, координация и сътрудничество на областно ниво за осъществяване на ефективен контрол и мониторинг с цел подобряване качеството на социалните услуги.

През м. март 2024 г. представител на МТСП участва в кръгла маса на тема „Качество на образованието по социална работа в професионално направление 3.4. „Социални дейности“. Визия за ефективна подготовка на социалния работник във висшите училища“. Събитието бе организирано от Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности към Национална агенция за оценяване и акредитация, съвместно с Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий“. Основен акцент на форума беше поставен върху стимулирането на промени за повишаване на качеството на подготовката на социални работници в системата на висшето образование. Друга тема за обсъждане беше връзката между заинтересованите страни за повишаване престижа на социалния работник и на социалната работа като желана сфера за професионална изява.

През 2024 г. обучение по професионално направление 3.4. „Социални дейности“ в България се осъществява в 11 акредитирани висши училища – Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“, Нов български университет, Медицински университет – Плевен, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, Русенски университет „Ангел Кънчев“, Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Технически университет – Варна, Технически университет – Габрово, Тракийски университет – Стара Загора, Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“, Югозападен университет „Неофит Рилски“. Общо за страната капацитетът на това професионално направление е 3 620 студенти в редовна и задочна форма на обучение, от които по образователно-квалификационна степен: „професионален бакалавър“ – 60 студенти, „бакалавър“ – 2 800 студенти, „магистър“ – 760 студенти.

Предоставяне на здравни грижи за нуждаещи се лица с увреждания и възрастни хора в невъзможност за самообслужване

По отношение на изпълнението на дейностите по мярката за предоставяне на здравни грижи за нуждаещи се лица с увреждания и възрастни хора в невъзможност за самообслужване за 2024 г. от страна на МЗ е представена следната информация:

- По дейността, свързана с въвеждане на стимули за общопрактикуващите лекари за обслужване на населени места в отдалечени и труднодостъпни райони и с оглед подобряване на достъпа на населението до първична медицинска помощ са въведени финансови стимули от НЗОК за общопрактикуващи лекари в селските и отдалечени райони на страната под формата на месечно отпускана сума за съответната практика. Тези суми са определени в Националния рамков договор по населени места в зависимост от отдалечеността на практиката от други лечебни заведения, затруднената достъпност поради лоша транспортна инфраструктура, разпръснатост на обслужваните населени места (при практики, обслужващи две или повече такива) и обслужваното население. Разработена е Национална стратегия за подобряване на достъпността и капацитета на първичната извънболнична медицинска помощ и осигуряване на балансирано териториално разпределение на медицинската помощ и здравните грижи в Република България 2021-2027 г. и план за действие за изпълнение на стратегията, включени в Националния план за възстановяване и устойчивост, компонент „Здравеопазване“. Предстои внасяне на стратегията за приемане от МС.

- С оглед разширяване обхвата на дейностите, свързани с профилактика и превенция на социално значими и приоритетни за страната заболявания, е разработен Национален план за развитие на широкообхватен пренатален и неонатален скрининг и скрининг на социалнозначимите заболявания до 2027 г. включен в Националния план за

възстановяване и устойчивост, компонент „Здравеопазване“. Предстои приемането му от МС. В изпълнение на мерки в областта на превенция на хронични незаразни болести са извършени дейности за повишаване нивото на информираност, обучение и включване на населението в дейности, свързани с факторите на риска – тютюнопушене, алкохол, нездравословно хранене и ниска физическа активност. В различни области на страната са организирани и успешно проведени скрининги за ранно откриване на онкологични заболявания – рак на млечната жлеза, рак на шийката на матката, рак на дебелото и правото черво и рак на простата; за сърдечно-съдови заболявания, хронично-обструктивна белодробна болест и диабет тип 2:

✓ Профилактичен скрининг за рак на гърдата е проведен в 4 административни области – извършени са 482 мамографии.

✓ В изпълнение на договореностите в 28-те области на страната на профилактичен скрининг за рак на маточната шийка от подлежащите 9 900 лица са преминали 73.9%, от които всички са с цитонамазки.

✓ Профилактичен скрининг за онкологични заболявания на дебело и право черво е проведен в 6 административни области, като от предвидените общо 1 095 прегледа и съответни изследвания са проведени 979.

✓ Профилактичен скрининг за злокачествено заболяване на простатата е проведен в 6 административни области, като от предвидените общо 611 прегледа и съответни изследвания са проведени 623.

✓ На проведената скринингова кампания за сърдечно-съдови заболявания в 26 области на страната в 34 лечебни заведения са извършени общо 3 567 прегледа с необходимите измервания и изследвания по утвърдената нормативна уредба, съобразно възрастта. Проведените прегледи са 99.5% от планирания минимум.

✓ Проведени са скринингови кампании за диабет тип 2 сред групи от здравето население в 28-те области в страната, като прегледите са осъществени от лекари със специалност „Ендокринология“ или „Вътрешни болести“. От предвидените общо 3 589 прегледа са извършени 3 331 със съответни изследвания на кръвната захар (92.8%).

- С оглед осигуряване на капацитет и стимулиране развитието на продължителното лечение и дългосрочните грижи, предоставяни в лечебните заведения, беше разработен модул „Суицидопревенция“. Модулът е изготвен от екип на НЦОЗА по Плана за действие на Националната стратегия за психично здраве на гражданите на Република България 2021-2030.

- По отношение на дейността за повишаване на капацитета на медицински и немедицински специалисти за предоставяне на здравни и интегрирани здравно-социални услуги е проведено обучение по Националната стратегия за психично здраве на гражданите на Република България на тема: „Интегриране на психиатричните услуги в общото медицинско обслужване (деинституционализация). Модул „Суицидопревенция“. Участие взеха 33 професионалисти – лекари, психолози, социални работници, медицински сестри от Ловеч и Плевен.

- Отчетен е и прогрес за разработването на обучителни и рехабилитационни програми в помощ на социалните работници, обслужващи лица с различни видове психични разстройства в напреднала възраст. От страна на Фондация „Глобална инициатива в психиатрията“ са изготвени обучителни модули, като част от Националната стратегия за психично здраве на гражданите на Република България 2021-2030 за провеждане на обучение на социални работници в обслужване на пациенти с психични разстройства, в т.ч.:

✓ Обучителен пакет „Социална работа с психиатричен случай“;

✓ Обучителен пакет „Трениране в социални умения“.

- По отношение на дейността, свързана с разработване на ръководство за превенция и ранна диагноза на деменция с интердисциплинарно участие на различни специалисти, е проведено обучение от Медицински университет Пловдив за работа с хора с деменция. В ход е подготовка на ръководство за работа с такива пациенти (от МУ – София и МУ – Пловдив), като част от Националната стратегия за психично здраве на гражданите на Република България 2021-2030.

- Разработен е проект на Национална стратегия за гериатрична грижа и остаряване в добро здраве в Република България 2021-2030 г. заедно с план за нейното изпълнение. Предстои внасяне на стратегията за приемане от МС.

Мобилизиране на местните ресурси за работа с лица с увреждания и възрастни хора

И през 2024 г. е направено предложение на УО на ПРЧР 2021-2027 за нова операция „Мобилизиране на местните ресурси в подкрепа на хората с увреждания и възрастните хора“, която да се изпълнява от общини, райони на общини и частни доставчици на социални услуги. Целта е превенция на институционализацията и/или зависимостта от услуги за дългосрочна грижа чрез навременна подкрепа от местната общност.

Повишаване на капацитета на общините, структурите на АСП и частните доставчици за прилагане на политиката в областта на социалните услуги

Във връзка с изпълнението на мярката, свързана с повишаване на капацитета на общините, структурите на АСП и частните доставчици за прилагане на политиката в областта на социалните услуги през 2024 г. се изпълнява операция „Повишаване на капацитета на служителите на Агенцията за социално подпомагане във връзка с модернизиране на системите за социална закрила“. Операцията цели да модернизира дейността на АСП като администрация, изпълняваща държавната политика по социално подпомагане и социална закрила, да повиши качеството на предлаганите услуги чрез тяхното гъвкаво използване и осигуряване на лесен достъп до тях, включително чрез модернизация и дигитализация на услугите, да повиши капацитета на служителите, за да се подобри ефективността от предоставяната подкрепа и услуги и др.

През 2024 продължава да се изпълнява операция „Укрепване на общинския капацитет“. Общият бюджет на проектите е в размер над 19,6 млн. лв., като чрез тяхното изпълнение се оказва интегрирана подкрепа на общините в изпълнението на правомощията им по ЗСУ, ЗХУ и ЗЛП. Дейностите включват подготовка за обезпечаване правомощията на общините по трите закона и създаване на фронт-офиси, наема се персонал и се организират обучения и супервизия за служителите. С финансиране по ПРЧР 2021-2027 г. се подкрепя изготвянето на анализи и проучвания в сферата на социалните услуги, както и разработването на електронни платформи за единен достъп до заявяване на социални услуги. В различните дейности по проектите са включени 3 349 лица.

Гореспоменатият проект „АКСУ – партньор за ефективно управление на социалните услуги“, изпълняван от АКСУ по ПРЧР 2021-2027, има за цел да се подобри качеството на социалните и интегрираните здравно-социални услуги чрез повишаване на квалификацията и професионалното развитие на служителите на доставчиците им, както и на служителите на АКСУ. За постигане на тази цел най-малко 2 300 служители ще преминат общи и специализирани обучения. Ще бъде разработена и внедрена електронна платформа за онлайн последващо обучение и методическа помощ за доставчиците на социални услуги. С това ще се подобри капацитетът на доставчиците за прилагане на стандартите и критериите за качество на социалните и интегрираните здравно-социални

услуги. С оглед оптимизиране на възможностите на АКСУ за изпълнение на възложените ѝ функции по ЗСУ, в проекта е заложено всеки служител на Агенцията да премине през 6 различни обучения в периода на изпълнение на проекта до 31.12.2027 г. По проекта е заложена и дейност, свързана със задълбочаване на междуинституционалното взаимодействие, координация и сътрудничество на областно ниво за осъществяване на ефективен контрол и мониторинг с цел подобряване качеството на социалните услуги. Проведени са 3 регионални срещи (Югозападен район, Южен централен район и Югоизточен район) с представители на местната власт. Срещите са проведени в градовете София, Пловдив и Ямбол, като информацията за тях е публикувана на електронната страница на АКСУ.

Предприети са и действия за популяризиране на ЗСУ и възможностите, които дава в подкрепата на хората с увреждания, и за осигуряването на дългосрочна грижа. Във връзка с провежданата от АКСУ информационна кампания „Изберете качеството в социалните услуги, за да имат достоен живот вашите близки“ чрез официалната интернет страница на АКСУ са излъчени три информационни клипа, които подпомагат лицата при избор на подходяща за тях социална услуга. Изработените три клипа са във видео и аудио вариант. Те са разпространени и чрез МТСП, АСП и НСОРБ, за да достигнат до по-голям кръг лица.

С финансиране по ПРЧР 2021-2027 се изпълнява и процедура „Повишаване ефективността на предоставяне на социални услуги и мониторирането им“ с конкретен бенефициент АКСУ, която е насочена към повишаване капацитета на Агенцията за изпълнение на законово възложените ѝ функции по отношение лицензиране, контрол, мониторинг и анализ на социалните услуги, както и оказване на методическа подкрепа на доставчиците на социални услуги за спазване на стандартите за качество на социалните услуги, определени в НКСУ; повишаване на капацитета на доставчиците на социални услуги за предоставяне на качествени социални услуги, съобразени със стандартите за качество, съгласно НКСУ; популяризиране на дейността на АКСУ сред различните заинтересовани страни и обществеността като цяло, както и популяризиране на национално ниво на утвърдените от АКСУ добри практики при предоставяне на социални услуги.

По тази група мерки дейности 1-7 на мярка 4 „Анализиране и пилотиране на добри практики и модели за работа с лица с увреждания и възрастни хора“ все още няма да стартират. И през 2024 г. на УО на ПРЧР 2021-2027 е направено предложение за нови операции „Мобилизиране на местните ресурси в подкрепа на хората с увреждания и възрастните хора“ и „Иновативни подходи за подкрепа за независим живот на хората с увреждания чрез организация на споделено живеене и активна грижа“, които да се изпълняват от общини, райони на общини и частни доставчици на социални услуги.

На този етап в рамките на ПРЧР не е предвидено стартирането на самостоятелни операции по заложените дейности 1-7 на мярка 4, свързани с мобилизиране на местните ресурси в подкрепа на хората с увреждания и възрастните хора и иновативни подходи за подкрепа за независим живот на хората с увреждания чрез организация на споделено живеене и активна грижа. По процедура „Услуги за дългосрочна грижа“, одобрена от КН на ПРЧР на 13.06.2025 г. има дейност, свързана с мобилизиране на местните ресурси в подкрепа на хората с увреждания и възрастните хора.

2.4. Мерки за изграждане на необходимата инфраструктура за предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги за лица с увреждания и възрастни хора в надтрудоспособна възраст и/или в невъзможност за самообслужване

В тази група мерки се предвижда реформиране на ДСХ в съответствие със стандартите за качество на резидентната грижа за възрастни хора, както и по-мощни строителни и ремонтни дейности по мерките, свързани със създаването на нови социални и интегрирани здравно-социални услуги. Предвиждат се и дейности за повишаване на енергийната ефективност на социалната инфраструктура за предоставяне на социални услуги, делегирани от държавата дейности, включваща подобряване на средата в съществуващи услуги и реформиране на съществуващи услуги и въвеждане на дигитализация на услугите, включително телеасистенция/телекеър, различни форми на електронни инструменти и ресурси. Ще бъде подкрепено внедряването на информационните и комуникационни технологии в сферата на социалните услуги, включително чрез приспособяване на специализираната среда и осигуряване на необходимото оборудване.

Реформиране на домовете за стари хора в съответствие със стандартите за качество на резидентната грижа за възрастни хора

По отношение на мярката, свързана с реформирането на домовете за стари хора в съответствие със стандартите за качество на резидентната грижа за възрастни хора, в периода 2023-2024 г., в съответствие със заложените мерки са осъществени следните дейности по процедура BG-RRP-11.010 „Извършване на строителни дейности и доставка на оборудване и обзавеждане с оглед реформиране на съществуващите домове за стари хора“, която се изпълнява в рамките на подкомпонент 1.2 от проект ПЗ9 „Модернизиране на дългосрочната грижа“ по НПВУ:

Оценката по процедурата (обявена на 09.12.2022 г., с краен срок за подаване на предложения за изпълнение на инвестиции по процедурата, след удължаване – 24 април 2023 г.), която беше спряна през юли 2023 г., е възобновена през февруари 2024 г. Подадени са 81 предложения за изпълнение на инвестиции за реформиране на домове за стари хора (от седемдесет и три общини – допустими конкретни бенефициенти). По време на оценителния процес се установи, че исканите средства в рамките на получените предложения за изпълнение на инвестиции от общините (над 494 млн. лв.), значително надхвърлят наличния ресурс, предвиден по процедурата в размер на 189,8 млн. лв. След извършени анализи от екипите на Структурата за наблюдение и докладване и Звеното за изпълнение на инвестиции е направено предложение, което е одобрено през февруари 2024 г. от МФ, средства в размер на 186,2 млн. лв. да бъдат прехвърлени от процедурата за енергийна ефективност, по която не се констатира интерес за кандидатстване. В резултат на одобреното прехвърляне на средства, бюджетът на процедурата за домовете за стари хора е увеличен на 376 млн. лв. (направени са изменения в поканата и условията за кандидатстване по процедурата). Към 31.12.2024 г. по процедурата са одобрени 79 предложения за изпълнение на инвестиции за над 340 млн. лв. Две проектни предложения са все още в процес на оценка.

Изграждане и оборудване на нови социални и интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа и специализирани социални услуги за лица с увреждания

Процедура BG-RRP-11.018 „Изграждане и оборудване на нови социални и интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа и специализирани социални услуги за лица с увреждания“, се изпълнява в рамките на подкомпонент 1.1 – Изграждане и оборудване на нови социални и интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа и специализирани социални услуги за лица с увреждания по проект ПЗ9 „Модернизиране на дългосрочната грижа“ по НПВУ. Процедурата е насочена към създаването на 254 нови социални и интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа и специализирани социални услуги, за да бъде възможно закриването на

приблизително 60% от съществуващите специализирани институции за хора с увреждания до края на 2027 г. Процедурата е с бюджет 331 млн. лв. и е насочена към финансиране на изграждането на социални услуги в общините, на чиято територия е предвидено създаването на новите социални услуги във връзка със закриването на домовете за лица с увреждания, съгласно направеното предварително картиране на социалните услуги и Националната карта на социалните услуги (64 общини). В рамките на процедурата е предвидено изграждането на следните 6 вида социални услуги: Резидентна грижа за пълнолетни лица с психични разстройства; Резидентна грижа за пълнолетни лица с интелектуални затруднения; Резидентна грижа за пълнолетни лица с физически увреждания; Резидентна грижа за пълнолетни лица с деменция; Резидентна грижа за пълнолетни лица със сетивни увреждания и Център за специализирана подкрепа за лица с увреждания и техните семейства. Процедурата е отворена за кандидатстване на 25.07.2024 г. На 04.11.2024 г. изтече срокът за кандидатстване, като са подадени проектни предложения от всички 64 общини – конкретни крайни получатели на средства. Със Заповед № РД-01-313 от 13.11.2024 г. на ръководителя на Структурата за наблюдение и докладване е назначена комисия за оценка на получените по процедурата проектни предложения.

Във връзка със създаването на новите социални и интегрирани здравно-социални услуги АКСУ е изразила 145 становища за подкрепа на общини по повод кандидатстването им за предоставяне на средства от Механизма за възстановяване и устойчивост, компонент „Социално включване“ на НПВУ. Становищата за подкрепа са свързани с планираното от общините местоположение на новите услуги.

Повишаване на енергийната ефективност на социалната инфраструктура за предоставяне на социални услуги, делегирана от държавата дейност

По мярката е активна процедура BG-RRP-11.011 „Повишаване на енергийната ефективност на социалната инфраструктура за предоставяне на социални услуги, делегирана от държавата дейност“, която е в изпълнение на Компонент 2 от проект ПЗ9 „Модернизиране на дългосрочната грижа“ по НПВУ. Процедурата е обявена на 28.02.2023 г., без определен краен срок за кандидатстване, до изчерпване на финансовия ресурс. Бюджетът по процедурата беше в размер на 215 млн. лева. Допустими конкретни крайни получатели са общини, на чиято територия функционира социална услуга в общността, делегирана от държавата дейност. По процедурата имаше минимален интерес от страна на общините, като бяха подадени само четири проектни предложения. След прехвърлянето на средствата от тази процедура към процедурата за домовете за стари хора, бюджетът ѝ остана в размер на 28,8 млн. лв. Предвид изложеното са предприети стъпки за промяна в индикаторите, с писмо от м. януари 2024 г. към МФ е отправено искане – Етапна цел № 295 – „Санитаране с цел икономии на енергия на съществуващи заведения, предоставящи социални услуги“ с целева стойност „840“, да се промени на не повече от „500“. Необходимо е да бъде направено и изменение на дейностите по нея – за целта е предложено процедурата да се насочи към изграждане на фотоволтаични инсталации в конкретните услуги, като в зависимост от това дали ще има промяна на индикатора – мощността им ще бъде в рамките на 30 или 15 киловата. Процедурата към 31.12.2024 г. е със спрян прием, като предстои след одобряване от ЕК на посочените промени да бъде рестартиран приемът на предложения за изпълнение на инвестиции по нея или тази инвестиция да се прехвърли към новосформираната глава „RePowerEU“ на НПВУ.

Изграждане и оборудване на новите социални и интегрирани здравно-социални услуги с финансиране по ПРР 2021-2027

Дейностите към мярка 2, т. 1, мярка 3.3, т. 1 и мярка 4.1, т. 1 от четвъртата група мерки по Плана за действие са заложи за финансиране по ПРР 2021-2027. По тези мерки през 2024 г. не са извършвани дейности, тъй като тяхното стартиране е съобразено с изпълнението на специфичния за ПРР 2021-2027 подход ИТИ. Мерките са част от подадените и вече оценени и одобрени през 2024 г. по подхода КИТИ, в които общините са кандидатствали със свои проектни идеи, в т.ч. за социални и интегрирани здравно-социални услуги. Допустими за включване в КИТИ бяха мерки за създаване на нови услуги за резидентна грижа за възрастни хора, за изграждане и оборудване на нови интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа за пълнолетни лица и за създаване на нови услуги за спешно настаняване и осигуряване на подслон в кризисна ситуация. След приключване на оценката на КИТИ на 08.11.2024 г. беше отворена за кандидатстване по ПРР процедура за подаване на проектни предложения на конкретни бенефициенти общини, определени от ПРР въз основа на одобрените КИТИ. Подаването на проектни предложения беше със срок 17.02.2025 г.

През 2025 г., на база на включените по ПРР проектни идеи от одобрени КИТИ, УО на ПРЧР ще разработи и обяви за кандидатстване процедура за финансиране на самите услуги, които ще бъдат предоставени в новата социална инфраструктура, финансирана от ПРР, както и от НПВУ.

III. Приложение – изпълнение към 2024 г. на заложените мерки в Плана за действие за периода 2022-2027 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа (в табличен вид)

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
I. МЕРКИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОДКРЕПА В ДОМАШНА СРЕДА И В ОБЩНОСТТА НА ЛИЦА С УВРЕЖДЕНИЯ И ВЪЗРАСТНИ ХОРА, ЗАВИСИМИ ОТ ГРИЖА					
Мярка 1. Предоставяне на социални услуги в домашна среда					
1. Предоставяне на асистентска подкрепа	Общини, райони на общини, частни доставчици на социални услуги	МТСП, МФ, АСП	Държавен бюджет – от 2022 г.	2022-2027 г.	<p>Дейността се изпълнява. По данни на АСП към 31.12.2024 г.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - социалната услуга Асистентска подкрепа се предоставя в 263 общини; - броят на субсидираните потребители е 21 710, а заетостта е 18 769 потребители; <p>Осигурените от държавния бюджет средства за 2024 г. са в размер на 152 731 304 лв.</p> <p>Към 31.12.2024 г. броят на ползвателите на механизма за лична помощ по реда на ЗЛП е 64 282 лица (средномесечен брой ползватели), а броят на назначените асистенти е 76 147 лица. Предоставените от държавния бюджет средства на</p>

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
					общините/районите на общини са 891 339 277 лв.
Мярка 2: Предоставяне на интегрирани здравно-социални услуги в домашна среда за нуждаещи се лица с увреждания и възрастни хора в невъзможност за самообслужване					
1. Предоставяне на почасови мобилни интегрирани здравно-социални услуги за нуждаещи се лица с увреждания и възрастни хора в невъзможност за самообслужване и патронажна грижа.	Общини, райони на общини, доставчици на социални услуги, лечебни заведения	МТСП, МЗ, АСП, РЗИ	- ПРЧР; - Други програми с международно финансиране; - Устойчивост – от държавния бюджет.	2022-2027 г.	<p>Дейността се изпълнява. По операция BG05SFPR002-2.001 „Грижа в дома“ по ПРЧР 2021-2027 г., с конкретни бенефициенти общините в Република България, са сключени 229 договора на обща стойност 250 797 172 лв. Обхванати са 47 015 лица с увреждания и възрастни в невъзможност за самообслужване.</p> <p>През 2024 г. от страна на БЧК интегрирани здравно-социални грижи в домашна среда са предоставяни в общините Варна, София, Враца, Оряхово, Бяла Слатина, Криводол, Монтана, Видин и Белоградчик посредством функциониращите на тяхна територия 9 Центъра „Домашни грижи“. Общо над 600 потребители са получили системни грижи от квалифицирани медицински сестри и домашни помощници.</p>

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
					<p>В община Варна дейността на Центъра „Домашни грижи“ се осъществява като местна дейност с договор с община Варна.</p> <p>Количествените показатели на целогодишната работа в община Варна са – 80 месечно обслужвани лица, 92 лица – на годишна база.</p> <p>През 2024 г. в Столична община центърът е обслужвал 11 потребители с финансовата подкрепа на БЧК.</p> <p>На територията на областите Враца, Видин и Монтана дейността на 7-те Центъра „Домашни грижи“ до 30.04.2024 г. е осигурявана по линия на проект „Иновативни модели за грижи в общността за хора с хронични заболявания и трайни увреждания“ (реализиран от БЧК в партньорство с МЗ, МТСП и Норвежката асоциация на местните и регионални власти и с финансовата подкрепа на ФМ на ЕИП 2014-2021 г.).</p> <p>В 7-те общини през 2024 г. са създадени 65 работни места за медицински сестри и домашни помощници, които са оказвали</p>

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
					<p>системни грижи на над 500 потребители, голяма част от които живеят в 34 отдалечени и малки населени места с ограничен достъп до медицински грижи и социална подкрепа.</p> <p>Интегрираните здравно-социални услуги в домашна среда са предоставят комплексно с иновативна услуга – телекеър, апробирана на територията и на трите областите Враца, Видин и Монтана от началото на 2022 г.</p>
<p>2. Пилотиране и развитие на дистанционни услуги – телекеър и телеасистенция. Осигуряване на специализирано оборудване за предоставяне на дистанционните услуги. Разработване на протоколи за действие и стандарти за качество при предоставяне на дистанционни услуги. Разработване на модели за координация между дистанционните услуги и различни социални и интегрирани здравно-социални</p>	<p>Общини, райони на общини, доставчици на социални услуги, лечебни заведения</p>	<p>МТСП, МЗ, АСП, РЗИ</p>	<p>- ПРЧР, - Други програми с международно финансиране - Устойчивост – от държавния бюджет</p>	<p>2022-2027 г.</p>	<p>Дейността се изпълнява. До 30.04.2024 г. дейността се е изпълнявала по проект „Иновативни модели за грижи в общността за хора с хронични заболявания и трайни увреждания“, осъществен от БЧК в партньорство с МЗ, МТСП и Норвежката асоциация на местните и регионални власти, с финансовата подкрепа на ФМ на ЕИП 2014-2021 г.</p> <p>- Функциониращи 7 Центъра „Домашни грижи“ в общините Враца, Оряхово, Бяла Слатина, Криводол, Видин, Монтана и</p>

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
услуги с цел предоставяне на навременна подкрепа.					<p>Белоградчик. Центровете притежават лиценз за следните услуги: информиране и консултиране, застъпничество и посредничество, терапия и рехабилитация, асистентска подкрепа;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Предоставени интегрирани здравно-социални услуги на над 500 лица в домашна среда; - Обхванати потребители от 34 малки и отдалечени населени места на територията на трите области; - Създадени 65 работни места за медицински сестри, домашни помощници и оператори в Контролно-комуникационен център – Враца; - Предоставяна иновативна услуга – телекеър от създаден за целта Контролно-комуникационен център в гр. Враца; - Обхванати потребители от услугите телеасистенция и телекеър – 450 лица. <p>След приключване на посочения проект е осигурена устойчивост на предоставяните услуги с</p>

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
					<p>финансиране от държавния бюджет до 31.12.2024 г. в рамките на Програма „Иновативен модел за грижи в общността за хора с хронични заболявания и трайни увреждания 2024“.</p> <p>Целта е мултиплициране на модела на национално ниво, включително чрез апробирането му с финансиране по ПРЧР.</p> <p>С финансиране от ПРЧР 2021-2027 дейността предстои да стартира през 2025 г. На проведеното през м. ноември 2024 г. заседание на КН на ПРЧР 2021-2027 е одобрена операция „Иновативни здравно – социални услуги“.</p>
<p>3. Провеждане на специализирани обучения на медицинските специалисти и специалистите в областта на социалните услуги, предоставящи почасови мобилни интегрирани здравно-социални услуги в домашна среда и дистанционни услуги телекеър и телеасистенция. Обученията следва да</p>	<p>Общини, райони на общини, доставчици на социални услуги, лечебни заведения</p>	<p>МТСП, МЗ, АСП, РЗИ</p>	<p>- ПРЧР, - Други програми с международно финансиране - Устойчивост – от държавния бюджет</p>	<p>2022-2027 г.</p>	<p>С финансиране от ПРЧР 2021-2027 дейността предстои да стартира през 2025 г. На проведеното през м. ноември 2024 г. заседание на КН на ПРЧР 2021-2027 е одобрена операция „Иновативни здравно – социални услуги“.</p>

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
осигуряват и познания, свързани с разбиране на динамиката във възрастта, знания за здравословното, когнитивното и психичното състояние на подкрепеното лице, както и умения за подкрепа при специфични състояния (напр. повече от едно хронични заболявания, деменция, психично страдание, интелектуални затруднения, остеопороза, кризисни ситуации, др.) и при намаляваща автономност.					
4. Осигуряване на подкрепа и обучения на семейства, които полагат грижи за зависими членове на семействата. Подпомагане на способностите за оказване на грижа в семейна среда чрез консултиране за възможностите за подкрепа, информиране за права и възможности и развитие на капацитет в оказването на грижа. Разработване на подходящи програми и модули за обучение на лицата,	Общини, райони на общини, доставчици на социални услуги, лечебни заведения	МТСП, МЗ, АСП, РЗИ	- ПРЧР, - Други програми с международно финансиране - Устойчивост – от държавния бюджет	2022-2027 г.	Дейността не е стартирала. Дейността беше предложена да се реализира с финансиране в рамките на ПРЧР 2021-2027 по надграждащата операция „Иновативни здравно – социални услуги“, което не е прието с оглед предвидените конкретни бенефициенти по процедурата.

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
полагачи грижи за зависими членове на семейството, както и консултиране и насочване към заетост, т.е. подобряване на достъпа.					
5. Осигуряване на супервизия на служителите, предоставящи почасови мобилни интегрирани здравно-социални услуги в домашна среда и дистанционни услуги телекеър и телеасистенция.	Общини, райони на общини, доставчици на социални услуги, лечебни заведения	МТСП, МЗ, АСП, РЗИ	- ПРЧР, - Други програми с международно финансиране - Устойчивост – от държавния бюджет	2022-2027 г.	Дейността се изпълнява в рамките на процедура BG05SFPR002-2.001 „Грижа в дома“ с бенефициенти общините в Република България. Изпълнението ще продължи и през 2025 г., когато ще стартира реализирането на новата надграждаща операция „Иновативни здравно-социални услуги“.
II. МЕРКИ ЗА ЗАКРИВАНЕ НА СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ИНСТИТУЦИИ ЗА ЛИЦА С УВРЕЖДАНЯ И СЪЗДАВАНЕ НА КАЧЕСТВЕНИ И ДОСТЪПНИ СОЦИАЛНИ И ИНТЕГРИРАНИ ЗДРАВНО-СОЦИАЛНИ УСЛУГИ В ОБЩНОСТТА. РЕФОРМИРАНЕ НА ДОМОВЕТЕ ЗА СТАРИ ХОРА В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ ЗА КАЧЕСТВО НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ					
Мярка 1: Предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа и подкрепящи специализирани социални услуги за лица с увреждания и възрастни хора, включително от общността					
1. Създаване и предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа в новоизградена инфраструктура.	МТСП, МЗ, МФ, АСП, общини, частни доставчици на социални услуги		- ПРЧР – отговорна институция МТСП и МЗ; - Държавния бюджет чрез бюджетите на общините след приключване на	Предоставяне на услуги в новоизградена инфраструктура	Дейността се изпълнява. По данни на АСП към 31.12.2024 г. с финансиране от държавния бюджет функционират социални услуги, както следва:

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
			финансирането на услугите от ПРЧР – отговорни институции МФ и общини;	– 2025-2027 г.	<p>- 265 социални услуги в общността за пълнолетни лица със 7 522 места и заетост 9 346 лица;</p> <p>- 441 социални услуги за резидентна грижа за пълнолетни лица с 5 671 места и заетост 5 108 лица.</p> <p>През 2024 г.:</p> <p>- Създадени са нови 25 социални услуги за пълнолетни лица в общността с 469 места, в т.ч. 18 бр. за резидентна грижа, с 239 места за настаняване и 7 броя услуги за дневна и почасова подкрепа с 230 места.</p> <p>- Закрити са 2 специализирани институции – два дома за пълнолетни лица с умствена изостаналост.</p> <p>Считано от 01.01.2024 г. със Заповед № РД01-2758/13.12.2023 г. на изпълнителният директор на АСП е закрит Домът за пълнолетни лица с умствена изостаналост (ДПЛУИ) в с. Три кладенци, община Враца. В рамките на три месеца от октомври до декември 2023 г. поетапно са изведени всичките 40 потребители.</p>

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
					<p>Със Заповед № РД01-1809/29.08.2024 г. на изпълнителният директор на АСП е закрит още един ДПЛУИ в с. Лозево, общ. Шумен с общ брой места 90. През 2023 г. са изведени голяма част от потребителите на дома, в резултат на което е намален броят на местата от 90 на 24 места. През периода от април до юни 2024 г. са изведени и последните 24 потребители.</p> <p>С финансиране по ПРЧР 2021-2027 е предвидено дейността да стартира през 2025 г.</p>
<p>2. Създаване и предоставяне на подкрепящи специализирани социални услуги за лица с увреждания, включително от общността – специализирани социални услуги за информиране и консултиране, застъпничество и посредничество, терапия и рехабилитация, обучение за придобиване на умения, подкрепа за придобиване на</p>	<p>МТСП, МФ, АСП, общини, частни доставчици на социални услуги</p>	<p>МЗ</p>	<p>- ПРЧР – отговорна институция МТСП; - Държавния бюджет чрез бюджетите на общините след приключване на финансирането на услугите от ПРЧР – отговорни институции МФ и общини.</p>	<p>Предоставяне на услуги в новоизградена инфраструктура – 2025-2027 г.</p>	<p>По данни на АСП 6 от новите 15 социални услуги, създадени през 2024 г. са подкрепящи специализирани услуги за информиране и консултиране, застъпничество и посредничество, терапия и рехабилитация, обучение за придобиване на умения, подкрепа за придобиване на трудови умения и дневна грижа, предоставяни в дневни центрове за пълнолетни лица с увреждания и с тежки множествени увреждания и</p>

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
трудови умения, дневна грижа в новоизградена инфраструктура.					в центрове за социална рехабилитация и интеграция. Те са с възможност за подкрепа на 190 потребители. С финансиране по ПРЧР 2021-2027 е предвидено дейността да стартира през 2025 г.
3. Предоставяне на заместваща грижа в рамките на социалните услуги за резидентна и дневна грижа.	Общини, доставчици на социални услуги		- ПРЧР; - Държавен бюджет; - Общински бюджет.	2025-2027 г.	С финансиране по ПРЧР 2021-2027 е предвидено дейността да стартира през 2025 г.
4. Специализирани обучения и супервизия на служителите, предоставящи социални и интегрирани здравно-социални услуги – въвеждащи и надграждащи/специализирани обучения и осигуряване на индивидуална и групова супервизия и подкрепа при предоставяне на услугите.	МТСП, МЗ, АСП, общини, доставчици на социални услуги, висши училища в Република България		- ПРЧР; - Държавен бюджет; - Общински бюджет.	2025-2027 г.	С финансиране по ПРЧР 2021-2027 е предвидено дейността да стартира през 2025 г.
Мярка 2: Извеждане на хората, настанени в специализирани институции и осигуряване на адекватна на потребностите им подкрепа за ползване на подходящи социални услуги за резидентна грижа и подкрепящи услуги. Закриване на съществуващи специализирани институции за хора с увреждания (домове за пълнолетни лица с умствена изостаналост, домове за пълнолетни лица с психични разстройства, домове за пълнолетни лица с физически увреждания, домове за пълнолетни лица със сетивни нарушения и домове за пълнолетни лица с деменция)					
1. Създаване и обучение на екипи за: извършване на предварителна оценка на	МТСП, МЗ, ММС, АСП,	Специалисти от лечебни заведения	- ПРЧР; - Държавен бюджет.	2023-2027 г.	Дейността е стартирала. С Решение № РД-21-237/24.07.2024 г. на Ръководителя

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
<p>потребностите на всяко лице; проучване на желанията на лицата, настанени в специализираните институции, които предстои да бъдат закрити; психологическо консултиране и подготовка за извеждането им; оценка на специфичните медицински потребности; оценка на нуждата от интензивна подкрепа от специалисти; оценка на социалния им кръг и възможности за реинтеграция в домашна среда и/или ползване на друг вид социална услуга; изготвяне на индивидуални планове за извеждане на лицата, настанени в специализираните институции, които в максимална възможна степен отчитат техните предпочитания, изградени емоционални връзки, характер и особености.</p>	<p>АКСУ, общини, НПО</p>	<p>(вкл. държавни психиатрични болници), специалисти от социални услуги, доставчици на социални услуги и НПО, читалища, спортни организации.</p>	<p>*Нормативно регламентирани задължения на институциите, включени като дейности по тази мярка, не се финансират от ПРЧР.</p>		<p>на УО на ПРЧР е одобрено за финансиране проектно предложение BG05SFPR002-2.009-0001 „Нови възможности за достоен живот на хората с увреждания“ по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05SFPR002-2.009</p> <p>„Продължаваща подкрепа за дългосрочна грижа“ с конкретен бенефициент Агенцията за социално подпомагане и асоцииран партньор – МЗ. Сключен е административен договор за безвъзмездна финансова помощ № BG05SFPR002-2.009-0001 – С01 и споразумение от 19.08.2024 г. за партньорство, с период на изпълнение на проекта от 01.10.2024 до 01.10.2027 г.</p> <p>Проектът е насочен към продължаване на процеса по подготовката и извеждането на пълнолетни лица с увреждания, настанени в 41 специализирани институции, предвидени за закриване – домове за пълнолетни лица с умствена изостаналост,</p>

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
					домове за пълнолетни лица с психични разстройства, домове за пълнолетни лица с физически увреждания, домове за пълнолетни лица със сетивни нарушения и домове за пълнолетни лица с деменция и пребиваващи в ДПБ по социални индикации и настаняването им в подходящо място за живот в общността. Целта е да бъдат обхванати най-малко 3 200 лица.
2. Изготвяне на оценки на потребностите на лицата с увреждания (лица с умствена изостаналост, лица с психични разстройства, лица с физически увреждания, лица със сетивни нарушения и лица с деменция) и планове за извеждането им с препоръки за подкрепата в случай на настаняване в новите услуги за резидентна грижа при съобразяване на желанията и предпочитанията на лицата и предприемане на дейности за тяхното овластяване.	МТСП, МЗ, ММС, АСП, АКСУ, общини, НПО	Специалисти от лечебни заведения (вкл. държавни психиатрични болници), специалисти от социални услуги, доставчици на социални услуги и НПО, читалища, спортни организации.	- ПРЧР; - Държавен бюджет. *Нормативно регламентирани задължения на институциите, включени като дейности по тази мярка, не се финансират от ПРЧР.	2023-2027 г.	Дейността е стартирала. Изпълнява се операция „Продължаваща подкрепа за дългосрочна грижа“ с конкретен бенефициент АСП.

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
<p>3. Изготвяне на специализирана програма за подготовка за независим живот, съобразена с основните специфики на съответната група хора с увреждания и съдържаща инструменти и подходи, отговарящи на тяхното когнитивно и психическо ниво на функциониране. Подготовка на екипите по извеждане за реализация на програмата, супервизия на прилагането ѝ и документиране на участието на всеки участник. Провеждане на програма за подготовка за живот в общността с активното участие на всяко едно лице – индивидуална социална работа за подготовка на лицата за извеждане от специализираните институции и планиране на дейностите по фактическото им извеждане.</p>	<p>МТСП, МЗ, ММС, АСП, АКСУ, общини, НПО</p>	<p>Специалисти от лечебни заведения (вкл. държавни психиатрични болници), специалисти от социални услуги, доставчици на социални услуги и НПО, читалища, спортни организации.</p>	<p>- ПРЧР; - Държавен бюджет. *Нормативно регламентирани задължения на институциите, включени като дейности по тази мярка, не се финансират от ПРЧР.</p>	<p>2023-2027 г.</p>	<p>Дейността е стартирала. Изпълнява се операция „Продължаваща подкрепа за дългосрочна грижа“ с конкретен бенефициент АСП.</p>
<p>4. Изготвяне на план за закриване на специализираната институция. Съобразяване на водещото значение на спокойното извеждане и</p>	<p>МТСП, МЗ, ММС, АСП, АКСУ, общини, НПО</p>	<p>Специалисти от лечебни заведения (вкл. държавни</p>	<p>- ПРЧР; - Държавен бюджет. *Нормативно регламентирани задължения на</p>	<p>2023-2027 г.</p>	<p>Дейността е стартирала. Изпълнява се операция „Продължаваща подкрепа за дългосрочна грижа“ с конкретен бенефициент АСП.</p>

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
<p>превенция на ситуации на административен натиск за извеждане във връзка с планирано закриване.</p>		<p>психиатрични болници), специалисти от социални услуги, доставчици на социални услуги и НПО, читалища, спортни организации.</p>	<p>институциите, включени като дейности по тази мярка, не се финансират от ПРЧР.</p>		
<p>5. Осигуряване на супервизия (както и клинична супервизия по случай и експертна супервизия за осъществяване на наблюдението, изготвянето на личното досие и личната история) на екипите, ангажирани с оценките и разработването на плановете за извеждане на потребителите.</p>	<p>МТСП, МЗ, ММС, АСП, АКСУ, общини, НПО</p>	<p>Специалисти от лечебни заведения (вкл. държавни психиатрични болници), специалисти от социални услуги, доставчици на социални услуги и НПО, читалища, спортни организации.</p>	<p>- ПРЧР; - Държавен бюджет. *Нормативно регламентираните задължения на институциите, включени като дейности по тази мярка, не се финансират от ПРЧР.</p>	<p>2023-2027 г.</p>	<p>Дейността е стартирала. Изпълнява се операция „Продължаваща подкрепа за дългосрочна грижа“ с конкретен бенефициент АСП.</p>

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
<p>6. Осигуряване на супервизия на служителите, предоставящи социални услуги в специализираните институции, до окончателното им закриване. Осигуряване на взаимодействие между екипите на специализираните институции и услугите.</p>	<p>МТСП, МЗ, ММС, АСП, АКСУ, общини, НПО</p>	<p>Специалисти от лечебни заведения (вкл. държавни психиатрични болници), специалисти от социални услуги, доставчици на социални услуги и НПО, читалища, спортни организации.</p>	<p>- ПРЧР; - Държавен бюджет. *Нормативно регламентирани задължения на институциите, включени като дейности по тази мярка, не се финансират от ПРЧР.</p>	<p>2023-2027 г.</p>	<p>Дейността е стартирала. Изпълнява се операция „Продължаваща подкрепа за дългосрочна грижа“ с конкретен бенефициент АСП.</p>
<p>7. Оценка на потребностите на лица, трайно настанени в държавни психиатрични болници (ДПБ) и насочването им към подходящи социални услуги. Подготовка на лицата за извеждане от държавните психиатрични болници.</p>	<p>МТСП, МЗ, ММС, АСП, АКСУ, общини, НП550</p>	<p>Специалисти от лечебни заведения (вкл. държавни психиатрични болници), специалисти от социални услуги, доставчици на социални</p>	<p>- ПРЧР; - Държавен бюджет. *Нормативно регламентирани задължения на институциите, включени като дейности по тази мярка, не се финансират от ПРЧР.</p>	<p>2023-2027 г.</p>	<p>Дейността се изпълнява по операция „Продължаваща подкрепа за дългосрочна грижа“ с конкретен бенефициент АСП. От страна на МЗ като асоцииран партньор на бенефициента – АСП по проекта са предоставени контакти на представители от ДПБ за участие в състава на екипите за извършване на оценка на потребностите и изготвяне на индивидуален план за подкрепа и</p>

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
		услуги и НПО, читалища, спортни организации.			подготовка за извеждане на лицата с увреждания и последващо настаняване в подходящо място за живот в общността.
<p>8. Реализиране на проекти от граждански организации и читалища на местно ниво, подпомагащи приемането на деинституционализацията и създаването на услугите за резидентна грижа за изведените от институцията хора. Използване на средствата на културата и изкуството, социалното взаимодействие и общностната работа за изграждане положителни обществени нагласи, подпомагащи процеса на деинституционализация. Реализиране на проекти за културни и спортни дейности в общините, в които са създадени новите услуги за резидентна грижа и подпомагане включването на изведените от институции хора с увреждания с цел подпомагане на тяхното</p>	<p>МТСП, МЗ, ММС, АСП, АКСУ, общини, НПО</p>	<p>Специалисти от лечебни заведения (вкл. държавни психиатрични болници), специалисти от социални услуги, доставчици на социални услуги и НПО, читалища, спортни организации.</p>	<p>- ПРЧР; - Държавен бюджет.</p>	<p>2023-2027 г.</p>	<p>Дейността все още не е стартирала, поради обвързаността ѝ с изграждането на инфраструктурата по НПВУ и впоследствие със създаването на новите услуги за резидентна грижа за изведените от институциите хора по ПРЧР. Дейностите по НПВУ са стартирали, като все още са в ранен етап на изпълнение.</p>

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
адаптиране и интеграция в обществото чрез достъпа до култура, спорт и развлекателни дейности.					
Мярка 3: Реформиране на всички съществуващи домове за стари хора					
1. Реформиране на домовете за стари хора чрез предоставяне на социални услуги за резидентна грижа за лица в надтрудоспособна възраст без увреждания в съответствие със стандартите и критериите за качество, определени за тази услуга. Дейностите включват изготвяне и приемане на планове за реформиране на домовете, оценяване и реструктуриране на специализираната среда (материалната база), обзавеждане и оборудване и предоставяне на услугите, закриване на домове за стари хора, за които се установи, че не е възможно да се реформират в съответствие със стандартите за качество на резидентната грижа за възрастни хора в надтрудоспособна възраст.	МТСП, МФ, АСП, АКСУ, общини, доставчици на социални услуги	НПО	- ПВУ; - ПРЧР; - Държавен бюджет след приключване на финансирането от ПРЧР.	2023-2025 г.	<p>Дейността се изпълнява. През 2024 г. е извършена оценката на 79 проектни предложения на общините по подкомпонент 1.2. на проект ПЗ9 „Модернизиране на дългосрочната грижа“ по НПВУ. Броят на сключените договори е 79.</p> <p>Във връзка с реформирането на домовете за стари хора през 2024 г. от страна на АСП са издадени 6 заповеди за предварително одобрение за промяна на адрес на ДСХ в общините Ружинци, Лом, Трявна, Велико Търново, Сливен и Добрич, с оглед стартирането на строително-ремонтните дейности на сградите.</p> <p>АКСУ е изготвила 8 становища до АСП, във връзка с издаване на заповеди за предварително одобрение на промяна на мястото</p>

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
					<p>на предоставяне на социални услуги, временно до завършване на строително-ремонтните работи, свързани с преструктуриране на специализираната среда за предоставяне на услугите.</p> <p>През 2024 г. АКСУ е осъществила 17 проверки в ДСХ в хода, на които е установявано и изпълнението на плановете за реформиране.</p> <p>С финансиране по ПРЧР 2021-2027 е предвидено през 2025 г. да стартират дейности, свързани с „меки“ мерки.</p>
<p>2. Предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа за лица в надтрудоспособна възраст без увреждания, включително в невъзможност за самообслужване с потребност от постоянни медицински грижи. Дейностите включват и преструктуриране на специализирана среда на домовете за стари хора, както и организиране на предоставянето на услуги в</p>	<p>МТСП, МФ, АСП, АКСУ, общини, доставчици на социални услуги</p>	<p>НПО</p>	<p>- ПВУ; - ПРЧР; - Държавен бюджет след приключване на финансирането от ПРЧР.</p>	<p>2023-2025 г.</p>	<p>С финансиране по ПРЧР 2021-2027 е предвидено дейността да стартира през 2025 г.</p>

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
<p>новоизградените центрове за резидентна грижа за лица в надтрудоспособна възраст без увреждания и за възрастни хора в невъзможност за самообслужване с потребност от постоянни медицински грижи.</p>					
<p>3. Специализирани обучения и супервизия на служителите, предоставящи социални и интегрирани здравно-социални услуги на хора в надтрудоспособна възраст – въвеждащи и надграждащи/специализирани обучения и осигуряване на индивидуална и групова супервизия и подкрепа при предоставяне на услугите.</p>	<p>МТСП, МФ, АСП, АКСУ, общини, доставчици на социални услуги</p>	<p>НПО</p>	<p>- ПВУ; - ПРЧР; - Държавен бюджет след приключване на финансирането от ПРЧР.</p>	<p>2023-2025 г.</p>	<p>Дейността се изпълнява. През 2024 г. АКСУ е осъществила 17 проверки в ДСХ в хода, на които са установявани предприетите от доставчика действия по осигуряване на обучения и супервизия на служителите, ангажирани с предоставянето на услугите в ДСХ. През м. декември 2024 г. АКСУ е сключила договор за изпълнението на проект BG05SFPR002-2.010-0001-C01 „АКСУ – партньор за ефективно управление на социалните услуги“ по процедура „Повишаване ефективността на предоставяне на социални услуги и мониторирането им“, финансирана по ПРЧР 2021 – 2027 г. Периодът на изпълнение на проекта е 01.01.2025 г. – 31.12.2027 г., а</p>

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
					<p>общият бюджет е в размер на 6 868 888,86 лв., За постигане на тази цел най-малко 2 300 служители ще преминат общи и специализирани обучения. Ще бъде разработена и внедрена електронна платформа за онлайн последващо обучение и методическа помощ за доставчиците на социални услуги.</p>
<p>Мярка 4: Осигуряване на подкрепа за лицата с увреждания за придобиване на трудови навици и практики и подкрепа за създаване на умения за участие в заетост</p>					
<p>1. Развитие на модел за подкрепа на лицата с увреждания за придобиване на трудови умения, включително разработване на инструментариум за наблюдение и оценка на напредъка в процеса. Организация на предоставянето на услуги за подкрепа за придобиване на трудови умения, изграждане на специализирана среда, оборудване и обзавеждане на специализираната среда за провеждане на дейности за развитие на трудови умения,</p>	<p>МТСП, АЗ, общини, доставчици на социални услуги и НПО</p>	<p>Работодатели, АСП</p>	<p>- ПРЧР; - Държавен бюджет.</p>	<p>2023-2027 г.</p>	<p>На настоящия етап в рамките на ПРЧР не е предвидено стартирането на самостоятелна операция към заложената мярка „Осигуряване на подкрепа за лицата с увреждания за придобиване на трудови навици и практики и подкрепа за създаване на умения за участие в заетост“. По Приоритет 1 на ПРЧР се изпълнява процедура „Устойчива заетост на хора в неравностойно положение“, чрез чието изпълнение ще бъдат осигурени нови работни места, менторство, адаптиране на работните места и транспорт от и до работното място</p>

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
<p>разработване на програми за развитие на трудови умения в мобилни условия и модели за взаимодействие и партньорство със социални предприятия и стопански субекти, подпомагане на прехода от услуга към ангажиране в реални работни условия.</p>					<p>на лица в неравностойно положение. Реалното изпълнение на дейностите стартира в края на 2024 г. Част от дейностите по процедурата отговарят на тези по мярка 4 от втората група мерки по Плана.</p>
<p>2. Осигуряване на подкрепена заетост и защитена заетост за лица с увреждания в партньорство с бизнеса и социални предприятия.</p>	<p>МТСП, АЗ, общини, доставчици на социални услуги и НПО</p>	<p>Работодатели, АСП</p>	<p>- ПРЧР; - Държавен бюджет.</p>	<p>2023-2027 г.</p>	<p>На настоящия етап в рамките на ПРЧР не е предвидено стартирането на самостоятелна операция към заложената мярка „Осигуряване на подкрепа за лицата с увреждания за придобиване на трудови навици и практики и подкрепа за създаване на умения за участие в заетост“. По Приоритет 1 на ПРЧР се изпълнява процедура „Устойчива заетост на хора в неравностойно положение“, чрез чието изпълнение ще бъдат осигурени нови работни места, менторство, адаптиране на работните места и транспорт от и до работното място на лица в неравностойно положение. Реалното изпълнение на дейностите стартира в края на</p>

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
					2024 г. Част от дейностите по процедурата отговарят на тези по мярка 4 от втората група мерки по Плана.
3. Осигуряване на обучение в реална работна среда чрез менторство и наставничество.	МТСП, АЗ, общини, доставчици на социални услуги и НПО	Работодатели, АСП	- ПРЧР; - Държавен бюджет.	2023-2027 г.	На настоящия етап в рамките на ПРЧР не е предвидено стартирането на самостоятелна операция към заложената мярка „Осигуряване на подкрепа за лицата с увреждания за придобиване на трудови навици и практики и подкрепа за създаване на умения за участие в заетост“. По Приоритет 1 на ПРЧР се изпълнява процедура „Устойчива заетост на хора в неравностойно положение“, чрез чието изпълнение ще бъдат осигурени нови работни места, менторство, адаптиране на работните места и транспорт от и до работното място на лица в неравностойно положение. Реалното изпълнение на дейностите стартира в края на 2024 г. Част от дейностите по процедурата отговарят на тези по мярка 4 от втората група мерки по Плана.

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
4. Съдействие за самостоятелна реализация на пазара на труда.	МТСП, АЗ, общини, доставчици на социални услуги и НПО	Работодатели, АСП	- ПРЧР; - Държавен бюджет.	2023-2027 г.	На настоящия етап в рамките на ПРЧР не е предвидено стартирането на самостоятелна операция към заложената мярка „Осигуряване на подкрепа за лицата с увреждания за придобиване на трудови навици и практики и подкрепа за създаване на умения за участие в заетост“. По Приоритет 1 на ПРЧР се изпълнява процедура „Устойчива заетост на хора в неравностойно положение“, чрез чието изпълнение ще бъдат осигурени нови работни места, менторство, адаптиране на работните места и транспорт от и до работното място на лица в неравностойно положение. Реалното изпълнение на дейностите стартира в края на 2024 г. Част от дейностите по процедурата отговарят на тези по мярка 4 от втората група мерки по Плана.
III. МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТТА НА СИСТЕМАТА ЗА ДЪЛГОСРОЧНА ГРИЖА					
Мярка 1: Подобряване на планирането на социални услуги и създаване и прилагане на нови стандарти за качество и финансиране					
1. Методическа подкрепа относно прилагането на	МТСП, МЗ, АСП, АКСУ, общини	Областни администрации, доставчици	Държавен бюджет – в рамките на утвърдените	2022-2024 г.	Дейността се изпълнява.

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
Наредбата за качеството на социалните услуги.		на социални услуги	средства по бюджета на съответните ведомства		<ul style="list-style-type: none"> - През 2024 г. АКСУ е оказала методическа подкрепа на 146 доставчика на социални услуги. - Издадени от изпълнителния директор на АКСУ са общо 59 задължителни предписания при 52 извършени проверки в социални услуги. - По запитвания, свързани с лицензионната дейност от граждани, НПО, институции и дружества, са изготвени експертни отговори. - Оказана е методическа подкрепа по 585 запитвания на горещия телефон (02/970 11 11), както и на място в центъра за административно обслужване на агенцията.
2. Разработване на Национална карта на социалните услуги. Подкрепа за извършване на анализите и планирането на социалните и интегрираните здравно-социални услуги.	МТСП, МЗ, АСП, АКСУ, общини	Областни администрации, доставчици на социални услуги	Държавен бюджет – в рамките на утвърдените средства по бюджета на съответните ведомства	2022-2024 г.	Дейността е изпълнена. Националната карта на социалните услуги е приета с Решение на МС № 574 от 08.08.2024 г. Решението е обнародвано в „Държавен вестник“, бр. 68 от 13.08.2024 г.
3.Разработване на нови стандарти за финансиране на социалните услуги и на интегрираните здравно-	МТСП, МЗ, АСП, АКСУ, общини	Областни администрации, доставчици	Държавен бюджет – в рамките на утвърдените средства по бюджета	2022-2024 г.	Дейността е стартирала. Със Заповед № РД01-2684/18.12.2024 г. на изпълнителния директор на АСП е

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
социални услуги, делегирана от държавата дейност.		на социални услуги	на съответните ведомства		създадена междуведомствена работна група за изготвяне на предложение за стандарти за финансиране на социалните услуги по чл. 45 от ЗСУ.
Мярка 2: Осигуряване на обучения, професионална квалификация и супервизия					
<p>1. Провеждане на обучения и допълнителна квалификация на служителите в дирекции „Социално подпомагане“, общините, работещите в социалните услуги и служителите в АКСУ, включваща надграждащи общи и профилирани обучения по отделни теми.</p> <p>Осигуряване на обучения, свързани с прилагането на стандартите и критериите за качеството на социалните услуги, както и с осъществяването на контрола относно тяхното спазване; осъществяване на насочване за ползване на услугите; разработването на програмите за развитие на качеството на социалните услуги и др.</p>	МТСП, МЗ, АСП, АКСУ, общини	Всички заинтересовани страни	- ПРЧР; - Държавен бюджет.	постоянен	<p>Дейността се изпълнява по процедура BG05SFPR002-2.007 „Повишаване на капацитета на служителите на АСП във връзка с модернизирани системи за социална закрила – компонент 2“.</p> <p>През 2024 г. служители на АКСУ са участвали в 45 специализирани обучения по различни теми, свързани с пряката дейност на АКСУ.</p> <p>През м. декември 2024 г. АКСУ е сключила договор за изпълнението на проект BG05SFPR002-2.010-0001-C01 „АКСУ – партньор за ефективно управление на социалните услуги“ по процедура „Повишаване ефективността на предоставяне на социални услуги и мониторирането им“, финансирана по ПРЧР 2021 – 2027 г. Периодът на изпълнение на проекта е</p>

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
					01.01.2025 г. – 31.12.2027 г. и в него са заложен обучени за всички 81 служители на Агенцията, провеждането на които следва да стартира през 2025 г., както и обучения на служители на доставчици на социални услуги.
2. Осигуряване на периодична супервизия на служителите в дирекции „Социално подпомагане“ и работещите в социалните услуги.	МТСП, МЗ, АСП, АКСУ, общини	Всички заинтересовани страни	- ПРЧР; - Държавен бюджет.	постоянен	Дейността се изпълнява по процедура BG05SFPR002-2.007 „Повишаване на капацитета на служителите на АСП във връзка с модернизиране на системите за социална закрила – компонент 2“.
3. Подобряване на взаимодействието между социалната и здравната система с оглед постигане на практически резултати при предоставянето на качествени и достъпни интегрирани здравно-социални услуги. Разработване и утвърждаване на добри практики и насоки за работа с лица с умствена изостаналост, психични разстройства и деменция. Разработване на методика за осигуряването на постоянно медицинско наблюдение и	МТСП, МЗ, АСП, АКСУ, общини	Всички заинтересовани страни	- ПРЧР; - Държавен бюджет.	постоянен	Дейността се изпълнява. През 2024 г. от АКСУ са утвърдени 37 добри практики за високо качество и ефективност на социалните услуги. По проект BG05SFPR002-2.010-0001-C01 „АКСУ – партньор за ефективно управление на социалните услуги“ по процедура „Повишаване ефективността на предоставяне на социални услуги и мониторирането им“ по ПРЧР 2021 – 2027 г., чието изпълнение стартира от 01.01.2025 г., е заложена дейност, свързана с популяризиране на утвърдените

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
<p>медицинска грижа в интегрираните здравно-социални услуги за резидентна грижа.</p>					<p>добри практики при предоставянето на социални услуги.</p>
<p>4. Насърчаване на взаимодействието между социалната и образователната система с цел обезпечаване на професионални кадри.</p>	<p>МТСП, МЗ, АСП, АКСУ, общини</p>	<p>Всички заинтересовани страни</p>	<p>- ПРЧР; - Държавен бюджет.</p>	<p>постоянен</p>	<p>Дейността се изпълнява. АКСУ участва през м. март 2024 г., по покана на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, в научно-практическа конференция, организирана с международно участие на тема „Социалната работа в променящия се свят – образование, изследвания, политики и практики“, организирана от Българска асоциация за образование по социална работа.</p> <p>В проект BG05SFPR002-2.010-0001-C01 „АКСУ – партньор за ефективно управление на социалните услуги“ по процедура „Повишаване ефективността на предоставяне на социални услуги и мониторирането им“, по ПРЧР 2021 – 2027 г., чието изпълнение стартира от 01.01.2025 г., е заложена дейност, свързана със задълбочаване на междуинституционалното</p>

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
					взаимодействие, координация и сътрудничество на областно ниво за осъществяване на ефективен контрол и мониторинг с цел подобряване качеството на социалните услуги.
5. Адаптиране и създаване на организация на дейностите в условията на епидемична ситуация.	Общини и частни доставчици на социални услуги	МТСП, АСП	- ПРЧР – МТСП - От държавния бюджет чрез бюджета на общините след изтичане на срока на финансиране по ПРЧР – отговорни институции МФ и общини.	2022-2027 г.	Дейността се изпълнява. В рамките на проект ПЗ9 „Модернизиране на дългосрочната грижа“ по НПВУ, по Компонент 2 освен финансиране на дейности за енергийна ефективност, саниране и обновяване на оборудване и обзавеждане в съществуващи социални услуги в общността, делегирани от държавата дейности, е дадена възможност и за изпълнение на противоепидемични мерки с цел повишаване на качеството на предоставяните социални услуги на потребителите.
Мярка 3: Предоставяне на здравни грижи за нуждаещи се лица с увреждания и възрастни хора в невъзможност за самообслужване					
1. Въвеждане на стимули за общопрактикуващите лекари за обслужване на населени места в отдалечени и труднодостъпни райони.	МЗ, НЦОЗА, Медицински университети	МТСП, РЗИ, лечебни заведения	- Държавен бюджет; - ПВУ; - ПРЧР.	2022-2027 г.	Дейността се изпълнява. - Въведени са финансови стимули от НЗОК за ОПЛ в селските и отдалечени райони на страната под формата на месечно отпускана сума за съответната практика.

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
					<p>- Разработена е Национална стратегия за подобряване на достъпността и капацитета на първичната извънболнична медицинска помощ и осигуряване на балансирано териториално разпределение на медицинската помощ и здравните грижи в Република България 2021-2027 г. и план за действие за изпълнение на стратегията. Предстои внасяне на стратегията за приемане от МС.</p>
<p>2. Разширяване обхвата на дейностите, свързани с профилактика и превенция на социално значими и приоритетни за страната заболявания.</p>	<p>МЗ, НЦОЗА, Медицински университети</p>	<p>МТСП, РЗИ, лечебни заведения</p>	<p>- Държавен бюджет; - ПВУ.</p>	<p>2022-2027 г.</p>	<p>Дейността се изпълнява.</p> <p>- Разработен е Национален план за развитие на широкообхватен пренатален и неонатален скрининг и скрининг на социалнозначимите заболявания до 2027 г. Предстои приемането му от МС.</p> <p>- Извършени са дейности за повишаване нивото на информираност, обучение и включване на населението в дейности, свързани с факторите на риска – тютюнопушене, алкохол, нездравословно хранене и ниска физическа активност.</p> <p>- Проведени са:</p>

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
					<ul style="list-style-type: none"> ➤ Профилактичен скрининг за рак на гърдата в 4 административни области, извършени са 482 мамографии. ➤ Профилактичен скрининг за рак на маточната шийка в 28-те области на страната. От подлежащите 9 900 лица преглед са преминали 73.9%, от които всички с цитонамазки. ➤ Профилактичен скрининг за онкологични заболявания на дебело и право черво е проведен в 6 административни области, като от предвидените общо 1 095 прегледа и съответни изследвания са проведени 979. ➤ Профилактичен скрининг за злокачествено заболяване на простатата е проведен в 6 административни области, като от предвидените общо 611 прегледа и съответни изследвания са проведени 623. ➤ На проведената скринингова кампания за сърдечносъдови заболявания в 26 области на страната в 34 лечебни заведения са извършени общо 3 567

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
					<p>прегледа с необходимите измервания и изследвания по утвърдената нормативна уредба, съобразно възрастта. Проведените прегледи са 99.5% от планирания минимум.</p> <p>➤ Проведени са скринингови кампании за диабет тип 2 сред групи от здравето население в 28-те области в страната. От предвидените общо 3 589 прегледа са извършени 3 331 със съответни изследвания на кръвната захар (92.8%).</p>
<p>3. Осигуряване на капацитет и стимулиране развитието на продължителното лечение и дългосрочните грижи, предоставяни в лечебните заведения.</p>	<p>МЗ, НЦОЗА, Медицински университети</p>	<p>МТСП, РЗИ, лечебни заведения</p>	<p>- Държавен бюджет; - ПВУ</p>	<p>2022-2027 г.</p>	<p>Дейността се изпълнява. Изработен е модул „Суицидопревенция“ от екип на НЦОЗА по плана за действие на Националната стратегия за психично здраве на гражданите на Република България 2021-2030.</p>
<p>4. Повишаване капацитета на медицински и немедицински специалисти за предоставяне на здравни и интегрирани здравно-социални услуги.</p>	<p>МЗ, НЦОЗА, Медицински университети</p>	<p>МТСП, РЗИ, лечебни заведения</p>	<p>- Държавен бюджет; - ПВУ; - ПРЧР.</p>	<p>2022-2027 г.</p>	<p>Дейността се изпълнява. Проведено е обучение по Националната стратегия за психично здраве на гражданите на Република България на тема: „Интегриране на психиатричните услуги в общото медицинско обслужване</p>

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
					(деинституционализация). Модул „Суицидопревенция“. Участвали са 33 професионалисти – лекари, психолози, социални работници, медицински сестри от Ловеч и Плевен.
5. Разработване на обучителни и рехабилитационни програми в помощ на социалните работници, обслужващи лица с различни видове психични разстройства в напреднала възраст.	МЗ, НЦОЗА, Медицински университети	МТСП, РЗИ, лечебни заведения	- Държавен бюджет; - ПВУ, ПРЧР	2022-2027 г.	Дейността се изпълнява. Като част от Националната стратегия за психично здраве на гражданите на Република България 2021-2030 от Фондация „Глобална инициатива в психиатрията“ са разработени обучителни модули за обучение на социални работници в обслужване на пациенти с психични разстройства, в т.ч.: - Обучителен пакет „Социална работа с психиатричен случай“; - Обучителен пакет „Трениране в социални умения“.
6. Разработване на ръководство за превенция и ранна диагноза на деменция с интердисциплинарно участие на различни специалисти.	МЗ, НЦОЗА, Медицински университети	МТСП, РЗИ, лечебни заведения	- Държавен бюджет; - ПВУ.	2022-2027 г.	Дейността се изпълнява. - Проведено е обучение от Медицински университет Пловдив за работа с хора с деменция. - В ход е подготовка на ръководство за работа с пациенти с деменция (от МУ-София и МУ-Пловдив), като част от

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
					Националната стратегия за психично здраве на гражданите на Република България 2021-2030
7. Разработване на Национална стратегия за гериатрична грижа и остаряване в добро здраве в Република България 2021-2030 г.	МЗ, НЦОЗА, Медицински университети	МТСП, РЗИ, лечебни заведения	- Държавен бюджет; - ПВУ.	2022-2027 г.	Дейността се изпълнява. Разработен е проект на Национална стратегия за гериатрична грижа и остаряване в добро здраве в Република България 2021-2030 г. в едно с план за нейното изпълнение. Предстои внасяне на стратегията за приемане от МС.
Мярка 4: Анализирани и пилотирани на добри практики и модели за работа с лица с увреждания и възрастни хора					
1. Проучване на добри практики/програми (в европейски и национален контекст) за мобилизиране на местните ресурси за работа с лица с увреждания и възрастни хора – работа с лични истории, менторство и местен активизъм, екипи за местна координация (local area coordination), доброволчество.	Общини, райони на общини, частни доставчици на социални услуги	МТСП, МФ, АСП	- ПРЧР; - други програми и проекти;	2022-2027 г.	На този етап в рамките на ПРЧР не е предвидено стартирането на самостоятелна операция по заложените дейности 1-4 на мярка 4, свързани с мобилизиране на местните ресурси в подкрепа на хората с увреждания и възрастните хора. По процедура „Услуги за дългосрочна грижа“, одобрена от КН на ПРЧР на 13.06.2025 г. има дейност, свързана с мобилизиране на местните ресурси в подкрепа на хората с увреждания и възрастните хора.
2. Моделиране и прилагане на програми за мобилизиране на	Общини, райони на общини, частни	МТСП, МФ, АСП	- ПРЧР; - други програми и проекти.	2022-2027 г.	На този етап в рамките на ПРЧР не е предвидено стартирането на самостоятелна операция по

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
местните ресурси за навременна подкрепа.	доставчици на социални услуги				заложените дейности 1-4 на мярка 4, свързани с мобилизиране на местните ресурси в подкрепа на хората с увреждания и възрастните хора. По процедура „Услуги за дългосрочна грижа“, одобрена от КН на ПРЧР на 13.06.2025 г. има дейност, свързана с мобилизиране на местните ресурси в подкрепа на хората с увреждания и възрастните хора.
3. Подготовка на местни екипи (членове на семейства, ментори, местни активисти, екипи за местна координация, доброволци, др.) за пряка работа с хора в риск от социално изключване (разпознаване, личен контакт, изграждане на доверие, проучване на ресурсите, изграждане на мрежа за подкрепа, предоставяне на пряка подкрепа и др.) за работа с хора, зависими от услуги и без подкрепа в близката среда, както и за хора в преход от институционална грижа към услуги в общността.	Общини, райони на общини, частни доставчици на социални услуги	МТСП, МФ, АСП	- ПРЧР; - други програми и проекти.	2022-2027 г.	На този етап в рамките на ПРЧР не е предвидено стартирането на самостоятелна операция по заложените дейности 1-4 на мярка 4, свързани с мобилизиране на местните ресурси в подкрепа на хората с увреждания и възрастните хора. По процедура „Услуги за дългосрочна грижа“, одобрена от КН на ПРЧР на 13.06.2025 г. има дейност, свързана с мобилизиране на местните ресурси в подкрепа на хората с увреждания и възрастните хора.

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
4. Популяризиране на програмите за мобилизиране на местните ресурси чрез споделяне на опит и научените уроци.	Общини, райони на общини, частни доставчици на социални услуги	МТСП, МФ, АСП	- ПРЧР; - други програми и проекти.	2022-2027 г.	На този етап в рамките на ПРЧР не е предвидено стартирането на самостоятелна операция по заложените дейности 1-4 на мярка 4, свързани с мобилизиране на местните ресурси в подкрепа на хората с увреждания и възрастните хора. По процедура „Услуги за дългосрочна грижа“, одобрена от КН на ПРЧР на 13.06.2025 г. има дейност, свързана с мобилизиране на местните ресурси в подкрепа на хората с увреждания и възрастните хора.
5. Пилотиране на иновативни подходи за подкрепа за независим живот на хората с увреждания от типа „организация на споделено живеене“ за преодоляване на затрудненията на лицата за социално включване с фокус върху лицата с увреждания, които нямат определена чужда помощ или статут на човек с трайно увреждане от органите на медицинската експертиза или не са освидетелствани от тях.	Общини, райони на общини, частни доставчици на социални услуги	МТСП, МФ, АСП	- ПРЧР; - други програми и проекти.	2022-2027 г.	На този етап в рамките на ПРЧР не е предвидено стартирането на самостоятелна операция по заложените дейности 5-7 на мярка 4, свързани с иновативни подходи за подкрепа за независим живот на хората с увреждания чрез организация на споделено живеене и активна грижа.

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
6. Пилотиране на иновативни подходи за подкрепа за независим живот на хората с увреждания от типа „активна грижа“ за преодоляване на затрудненията на лицата за социално включване с фокус и върху лицата с увреждания, които не са освидетелствани от органите на медицинската експертиза.	Общини, райони на общини, частни доставчици на социални услуги	МТСП, МФ, АСП	- ПРЧР; - други програми и проекти.	2022-2027 г.	На този етап в рамките на ПРЧР не е предвидено стартирането на самостоятелна операция по заложените дейности 5-7 на мярка 4, свързани с иновативни подходи за подкрепа за независим живот на хората с увреждания чрез организация на споделено живееене и активна грижа.
7. Насърчаване на междусекторното взаимодействие и интегрираното предоставяне на услугите, както и интегрирания подход при взаимодействие между различни услуги, което включва изработване на алгоритми за съвместно действие и тяхното реализиране, идентифициране на заинтересованите страни в различни сектори и в общността, изграждане на мрежи, включително за взаимопомощ, повишаване на доверието между секторите и услугите, изработване на	Общини, райони на общини, частни доставчици на социални услуги	МТСП, МФ, АСП	- ПРЧР; - други програми и проекти.	2022-2027 г.	На този етап в рамките на ПРЧР не е предвидено стартирането на самостоятелна операция по заложените дейности 5-7 на мярка 4, свързани с иновативни подходи за подкрепа за независим живот на хората с увреждания чрез организация на споделено живееене и активна грижа.

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
инструменти за координация (подход за съвместно планиране, обмен на информация, взаимодействие по случай), съвместни обучения и клинична супервизия по случай и др.					
Мярка 5: Повишаване на капацитета на общините, структурите на АСП и частните доставчици за прилагане на политиката в областта на социалните услуги					
1. Подобряване на капацитета на АСП и териториалните ѝ структури за оценка на потребностите от социални услуги, планиране, създаване, предоставяне и развитие на социалните услуги.	АСП, АКСУ, общини и частни доставчици на социални услуги	МТСП	ПРЧР	2022-2027 г.	Дейността се изпълнява по операция „Повишаване на капацитета на служителите на Агенцията за социално подпомагане във връзка с модернизирани системи за социална закрила“. Операцията цели да модернизира дейността на АСП като администрация, изпълняваща държавната политика по социално подпомагане и социална закрила, да повиши качеството на предлаганите услуги чрез тяхното гъвкаво използване и осигуряване на лесен достъп до тях, включително чрез модернизация и дигитализация на услугите, да повиши капацитета на служителите, за да се подобри

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
					ефективността от предоставяната подкрепа и услуги и др.
2. Повишаване на капацитета на АСП за разработване и актуализиране на стандартите за финансиране на социалните услуги и на размера на таксите за тяхното ползване.	АСП, АКСУ, общини и частни доставчици на социални услуги	МТСП	ПРЧР	2022-2027 г.	Дейността се изпълнява. Със Заповед № РД01-2684/18.12.2024 г. на изпълнителния директор на АСП е създадена междуведомствена работна група за изготвяне на предложение за финансовите стандарти по чл. 45 от ЗСУ.
3. Подобряване на капацитета на АСП, териториалните ѝ структури, общините и други доставчици на социални услуги за работа с интегрираната информационна система на агенцията.	АСП, АКСУ, общини и частни доставчици на социални услуги	МТСП	ПРЧР	2022-2027 г.	Дейността се изпълнява по операция „Повишаване на капацитета на служителите на Агенцията за социално подпомагане във връзка с модернизиране на системите за социална закрила“.
4. Подобряване на капацитета на общините за планиране и създаване на социални услуги.	АСП, АКСУ, общини и частни доставчици на социални услуги	МТСП	ПРЧР	2022-2027 г.	Дейността се изпълнява по операция „Повишаване на капацитета на служителите на Агенцията за социално подпомагане във връзка с модернизиране на системите за социална закрила“. През 2024 г. продължава да се изпълнява и операция „Укрепване на общинския капацитет“. Общият бюджет на проектите е в размер

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
					над 19,6 млн. лв., като чрез тяхното изпълнение се оказва интегрирана подкрепа на общините в изпълнението на правомощията им по ЗСУ, ЗХУ и ЗЛП. Дейностите включват подготовка за обезпечаване правомощията на общините по трите закона и създаване на фронт-офиси, наемане на персонал и организиране на обучения и супервизия за служителите. С финансиране по ПРЧР 2021-2027 г. се подкрепя изготвянето на анализи и проучвания в сферата на социалните услуги, както и разработването на електронни платформи за единен достъп до заявяване на социални услуги. В различните дейност по проектите са включени 3 349 лица.
5. Подобряване на капацитета на доставчиците за предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги.	АСП, АКСУ, общини и частни доставчици на социални услуги	МТСП	ПРЧР	2022-2027 г.	Дейността се изпълнява по процедура „Повишаване ефективността на предоставяне на социални услуги и мониторирането им“ с конкретен бенефициент АКСУ, която е насочена към повишаване капацитета на Агенцията за

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
					изпълнение на законово възложените ѝ функции по отношение лицензиране, контрол, мониторинг и анализ на социалните услуги, както и оказване на методическа подкрепа на доставчиците на социални услуги за спазване на стандартите за качество на социалните услуги, определени в НКСУ; повишаване на капацитета на доставчиците на социални услуги за предоставяне на качествени социални услуги, съобразени със стандартите за качество, съгласно НКСУ; популяризиране на дейността на АКСУ сред различните заинтересовани страни и обществеността като цяло, както и популяризиране на национално ниво на утвърдените от АКСУ добри практики при предоставяне на социални услуги.
6. Подобряване на капацитета на доставчиците за прилагане на стандартите и критериите за качество на социалните и интегрираните здравно-социални услуги.	АСП, АКСУ, общини и частни доставчици на социални услуги	МТСП	ПРЧР	2022-2027 г.	Дейността се изпълнява по процедура „Повишаване ефективността на предоставяне на социални услуги и мониторирането им“ с конкретен бенефициент АКСУ.

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
7. Реализиране на дейности за дигитализация и цифровизация на работните процеси в системата на социалните услуги.	АСП, АКСУ, общини и частни доставчици на социални услуги	МТСП	ПРЧР	2022-2027 г.	Дейността се изпълнява по процедура „Повишаване ефективността на предоставяне на социални услуги и мониторирането им“ с конкретен бенефициент АКСУ.
8. Подобряване на капацитета на АКСУ за изпълнение на възложените ѝ функции по ЗСУ.	АСП, АКСУ, общини и частни доставчици на социални услуги	МТСП	ПРЧР	2022-2027 г.	Дейността се изпълнява по процедура „Повишаване ефективността на предоставяне на социални услуги и мониторирането им“ с конкретен бенефициент АКСУ.
9. Стимулиране на междуобщинското сътрудничество и разширяването на параметрите на междуобщинското взаимодействие, включително с реализиране на междусекторни партньорства за интегрирано предоставяне на услуги.	АСП, АКСУ, общини и частни доставчици на социални услуги	МТСП	ПРЧР	2022-2027 г.	Дейността се изпълнява по процедури „Укрепване на общинския капацитет“, с конкретен бенефициент общини и по „Повишаване ефективността на предоставяне на социални услуги и мониторирането им“ с конкретен бенефициент АКСУ.
10. Популяризиране на ЗСУ и възможностите, които дава в подкрепата на хората с увреждания, и за осигуряването на дългосрочна грижа – организация на семинари и обучения, конференции и дискуссионни срещи,	АСП, АКСУ, общини и частни доставчици на социални услуги	МТСП	ПРЧР	2022-2027 г.	Дейността се изпълнява. Във връзка с провежданата от АКСУ информационна кампания „Изберете качеството в социалните услуги, за да имат достоен живот вашите близки“ чрез официалната интернет страница на АКСУ са излъчени три информационни

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
<p>публикуване на ръководства и насоки по прилагането на съдържанието и нормативната рамка на ЗСУ и останалите подзаконови нормативни актове.</p> <p>Обхващане на всички представители на системата и подобряване на системните връзки и отношения, диалога между институции и доставчици и взаимодействието в подкрепа на хората с увреждания.</p>					<p>клипа, които подпомагат лицата при избор на подходяща за тях социална услуга. Клиповете са разпространени и чрез МТСП, АСП и НСОРБ, за да достигнат до по-голям кръг лица.</p> <p>През 2024 г. продължава да се изпълнява и процедура „Укрепване на общинския капацитет“.</p>
<p>IV. МЕРКИ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА НЕОБХОДИМАТА ИНФРАСТРУКТУРА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА СОЦИАЛНИ И ИНТЕГРИРАНИ ЗДРАВНО-СОЦИАЛНИ УСЛУГИ ЗА ЛИЦА С УВРЕЖДАНИЯ И ВЪЗРАСТНИ ХОРА В НАДТРУДОСПОСОБНА ВЪЗРАСТ И/ИЛИ В НЕВЪЗМОЖНОСТ ЗА САМООБСЛУЖВАНЕ</p>					
<p>Мярка 1: Реформиране на домовете за стари хора в съответствие със стандартите за качество на резидентната грижа за възрастни хора</p>					
<p>1. Реконструкция, основен ремонт, преустройство, енергийна ефективност, саниране и обновяване на оборудване и обзавеждане на съществуващ сграден фонд на ДСХ.</p>	<p>МТСП, АСП, общини</p>	<p>МТСП, АКСУ, общини – по отношение на определянето на функционалните характеристики на сградите</p>	<p>ПВУ</p>	<p>2022-2025 г.</p>	<p>Дейността се изпълнява по процедура BG-RRP-11.010 „Извършване на строителни дейности и доставка на оборудване и обзавеждане с оглед реформиране на съществуващите домове за стари хора“ по подкомпонент 1.2 от проект ПЗ9 „Модернизиране на дългосрочната грижа“ по НПВУ.</p>

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
					Към 31.12.2024 г. по процедурата са одобрени 79 предложения за изпълнение на инвестиции за над 340 млн. лв. Към този период две проектни предложения са все още в процес на оценка.
Мярка 2: Създаване на нови услуги за резидентна грижа за възрастни хора					
1. Ново строителство, реконструкция, основен ремонт, преустройство, енергийна ефективност, саниране на съществуващ сграден фонд и закупуване на оборудване и обзавеждане.	МТСП, АСП, АКСУ, общини	МТСП, АКСУ, общини – по отношение на определянето на функционалните характеристики на сградите	ППР	2022-2026 г.	По дейностите към мярка 2, т. 1, мярка 3.3, т. 1 и мярка 4.1, т. 1, заложен за финансиране по ППР 2021-2027, все още не се отчита напредък.
Мярка 3: Изграждане и оборудване на нови социални и интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа и подкрепящи специализирани социални услуги за лица с увреждания					
Мярка 3.1: Изграждане и оборудване на нови социални услуги за резидентна грижа за пълнолетни лица с увреждания					
1. Ново строителство, реконструкция, основен ремонт, преустройство, енергийна ефективност, саниране на съществуващ сграден фонд и закупуване на оборудване и обзавеждане.	МТСП, АСП, общини	МТСП, АКСУ, общини – по отношение на определянето на функционалните	ПВУ	2022-2026 г.	Дейността се изпълнява по процедура BG-RRP-11.018 „Изграждане и оборудване на нови социални и интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа и специализирани социални услуги за лица с увреждания по подкомпонент 1.1 – Изграждане и оборудване на нови социални и

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
		характеристики на сградите			<p>интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа и специализирани социални услуги за лица с увреждания на проект ПЗ9 „Модернизиране на дългосрочната грижа“ по НПВУ. По процедурата са подадени проектни предложения от всички 64 общини – конкретни крайни получатели на средствата. Създадена е комисия за оценка на получените по процедурата проектни предложения.</p> <p>АКСУ е изразила 145 становища за подкрепа на общини по повод кандидатстването им за предоставяне на средства от Механизма за възстановяване и устойчивост, компонент „Социално включване“ на НПВУ за изпълнение на инвестиции за модернизиране на дългосрочната грижа – „Изграждане и оборудване на нови социални и интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа и специализирани социални услуги за лица с увреждания“.</p>

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
					Становищата за подкрепа са свързани с планираното от общините местоположение на новите услуги.
Мярка 3.2: Изграждане и оборудване на нови подкрепящи специализирани социални услуги за пълнолетни лица с увреждания					
1. Ново строителство, реконструкция, основен ремонт, преустройство, енергийна ефективност, саниране на съществуващ сграден фонд и закупуване на оборудване и обзавеждане.	МТСП, АСП, общини	МТСП, АКСУ, общини – по отношение на определянето на функционалните характеристики на сградите	ПВУ	2022-2026 г.	Дейността се изпълнява по процедура BG-RRP-11.018 „Изграждане и оборудване на нови социални и интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа и специализирани социални услуги за лица с увреждания по подкомпонент 1.1 – Изграждане и оборудване на нови социални и интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа и специализирани социални услуги за лица с увреждания на проект П39 „Модернизиране на дългосрочната грижа“ по НПВУ. По процедурата са подадени проектни предложения от всички 64 общини – конкретни крайни получатели на средствата. Създадена е комисия за оценка на получените по процедурата проектни предложения.

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
					<p>АКСУ е изразила 145 становища за подкрепа на общини по повод кандидатстването им за предоставяне на средства от Механизма за възстановяване и устойчивост, компонент „Социално включване“ на НПВУ за изпълнение на инвестиции за модернизиране на дългосрочната грижа – „Изграждане и оборудване на нови социални и интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа и специализирани социални услуги за лица с увреждания“. Становищата за подкрепа са свързани с планираното от общините местоположение на новите услуги.</p>
Мярка 3.3: Изграждане и оборудване на нови интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа за пълнолетни лица					
<p>1. Ново строителство, реконструкция, основен ремонт, преустройство, енергийна ефективност, саниране на съществуващ сграден фонд и закупуване на оборудване и обзавеждане.</p>	<p>МТСП, МЗ, АСП, общини</p>	<p>МТСП, МЗ, АКСУ, общини – по отношение на определянето на функционалните</p>	<p>ПРР</p>	<p>2022-2026 г.</p>	<p>По дейностите към мярка 2, т. 1, мярка 3.3, т. 1 и мярка 4.1, т. 1, заложи за финансиране по ПРР 2021-2027, все още не се отчита напредък.</p>

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
		характеристики на сградите			
Мярка 4: Създаване на друг тип услуги (за спешно настаняване, консултативни услуги и др.) и подобряване на средата в съществуващи услуги, включително и интегрирани услуги					
Мярка 4.1: Създаване на нови услуги за спешно настаняване и осигуряване на подслон в кризисна ситуация					
1. Ново строителство, реконструкция, основен ремонт, преустройство, мерки за осигуряване на достъпна среда, енергийна ефективност, закупуване на оборудване и обзавеждане.	МТСП, АСП, общини	МТСП, АКСУ, общини – по отношение на определянето на функционалните характеристики на сградите	ППР	2022-2026 г.	По дейностите към мярка 2, т. 1, мярка 3.3, т. 1 и мярка 4.1, т. 1, заложи за финансиране по ППР 2021-2027, все още не се отчита напредък.
Мярка 4.2: Повишаване на енергийната ефективност на социалната инфраструктура за предоставяне на социални услуги, делегирана от държавата дейност					
1. Основен ремонт, вътрешни ремонти, преустройство, енергийна ефективност, мерки за осигуряване на достъпна среда и закупуване на оборудване и обзавеждане.	МТСП, АСП, общини	МТСП, АКСУ, общини – по отношение на определянето на функционалните характеристики на сградите	ПВУ	2022-2026 г.	Дейността се изпълнява по процедура BG-RRP-11.011 „Повишаване на енергийната ефективност на социалната инфраструктура за предоставяне на социални услуги, делегирана от държавата дейност“ по Компонент 2 на проект ПЗ9 „Модернизиране на дългосрочната грижа“ по НПВУ. Процедурата към 31.12.2024 г. е със спрян прием, като предстои след одобряване от

Дейност	Отговорни институции и организации	Участващи организации и структури	Финансиране	Срок за реализация	Напредък/Резултати
					ЕК на промените по нея да бъде рестартиран приемът на предложения за изпълнение на инвестициите.